

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, SPALIO – OCTOBER 23, 2012 • Vol. CIII Nr. 125

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 10-22-12

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Karolina Masiulytė-Paliulienė. – 6 psl.

- Pirmiausia tirkime klaidas – 2-3
- Leidėjų žodis – 3
- 66 metai tarnystės Dievui, Bažnyčiai ir Žmogui – 4-5
- Antruosius mokslo metus pradėjo „Lino“ mokykla Seattle, WA – 5
- Vakaronė Roslyn, WA – 5
- Sportas – 8
- Sveikata – 8
- Paskutinė kadencija (71) – 9
- Putojantis vynas „Freixenet“ – 10
- Šventadienis – 11

Valiutų santykis
1 USD — 2,64 LT
1 EUR — 3,45 LT

Čikagoje pristatytas filmas „Kita svajonių komanda“

Čikaga („Draugo“ info) – Čikagoje pristatytas filmas „Kita svajonių komanda“ („The Other Dream Team“), kurio premjera įvyko 2012 metų žiemą garsiaame kino festivalyje „Sundance“. Filmą, kurio režisierius yra JAV lietuvis Marius Markevičius, sulaukė žiniasklaidos dėmesio bei itin palankių kino kritikų vertinimų. „Kita svajonių komanda“ nukelia į legendines 1992 m. olimpinės žaidynes Barselonoje, kuriose mūsų krepšininkai iškovojo bronzą ir paliko neišdildomą pėdsaką valstybės bei krepšinio istorijoje. Šiuo metu filmas keliauja po Amerikos kino teatrus, rugsėjo 21 dieną jo premjera įvyko Lietuvoje.

Spalio 19 d., penktadienį, Čikagos kino teatre „Century Centre Cinema“ vykusioje kino peržiūroje dalyvavo ir su žiūrovais bendravo filmo režisierius Marius Markevičius (vi-

Loretos Timukienės nuotr.

duryje), susirinkusius pasveikino Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas (k.). Vakara parėmė restoranas „Kunigaikščių užėja“ (jo bendrasa-

vininką Andrių Bučą matome nuotraukoje dešinėje), bendrovės „Litusco“, „Skambink pigiau“ ir Ziurek-tv.com.

Užsienyje gyvenantys lietuviai palaikė konservatorius

Vilnius (ELTA) – Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) duomenimis, po pirmo rinkimų į LR Seimą rato užsienyje gyvenantys lietuviai labiausiai palaikė Tėvynės sąjungą-Lietuvos krikščionis demokratų (TS-LKD), Liberalų sąjūdį ir partiją „Drašos kelias“.

Daugiamandatėse apygardose TS-LKD palaikė 33,49 proc., Liberalų sąjūdį – 17,36 proc., „Drašos kelią“ – 11,72 proc. rinkėjų, 9,87 proc. rinkėjų savo balsus atidavė už Lietuvos so-

cialdemokratų partiją, 6,06 proc. – už Darbo partiją. Partija „Tvarka ir teisingumas“ sulaukė 3,98 proc. rinkėjų palaikymo, politinė partija „Sąjunga TAIP“ – 3,15 proc. 2,15 proc. rinkėjų balsavo už Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungą, 1,92 proc. – Emigrantų partiją, 1,56 proc. – Liberalų ir centro sąjungą, 1,24 proc. – nacionalinį susivienijimą „Už Lietuvą Lietuvoje“.

„Drašos kelias“ daugiausiai gerbėjų turi Airijoje. Lenkijoje gyvenantys lietuviai palaikė Lietuvos

lenkų rinkimų akciją. Daugumoje diplomatinių atstovybių balsuota už konservatorius. Apie balsus Jungtinėje Karalystėje ir Prancūzijoje VRK duomenų nėra pateikusi. Aktyviausi buvo rinkėjai Airijoje, Belgijoje, Čikagoje. Rinkimų teisę užsienyje turi 12,453 rinkėjai, iš jų balsavo 8,402.

Antras rinkimų į Seimą ratas vyks spalio 28 dieną, sekmadienį. Daugiau informacijos: <https://usa.mfa.lt/index.php?1535035246>

Lietuvos dviratininkai skina pergales

Lietuvos dviratininkėms atiteko ir Europos treko čempionato komandų persekiojimo lenktynių auksas. Tomo Gaubio (ELTA) nuotr.

Panevėžys (ELTA) – Lietuvos dviratininkė Simona Krupeckaitė Panevėžyje vykusio trečiojo Europos dviračių treko čempionato moterų

keirino varžybose iškovojo aukso medalį. 2010 m. šios rungties pasaulio čempionė 29-erių metų Lietuvos dviratininkė baigiamosiose varžybose

spalio 21 d. pranoko penkias varžoves ir pirma kirto baigiamąją liniją. Antrą vietą užėmė rusė Jekaterina Gnidenko, o trečią – jos tėvynainė Jelena Brežniva. S. Krupeckaitė Europos čempionate Panevėžyje iš viso iškovojo tris medalius. Ji kartu su G. Gaivenyte pelnė auksą komandų sprinte bei iškovojo bronzą asmeninio sprinto lenktynėse.

Europos dviračių treko čempionato vyrų daugiakovės varžybose Lietuvos atstovas Gediminas Bagdonas iškovojo bronzos medalį. Europos čempionu tapo 17 baudos taškų surinkęs vokietis Lucas Liss, o sidabro medalį pelnė rusas Artūras Jeršov, turintis 20 baudos taškų.

Moterų daugiakovės varžybose Lietuvos atstovė Aušrinė Trebaitė iškovojo sidabro medalį. Europos čempione tapo 18 baudos taškų surinkusi baltarusė Tatjana Šarakova, o bronzą atiteko lenkei Katarzyna Pawlowska. Paskutinėje rungtyje – 500 m atskiro starto lenktynėse – A. Trebaitė užėmė antrą vietą ir nusileido tik rusei Tamara Balabolina.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Jau kuris laikas žemė, ant kurios vaikščiojo daugkartinis dviračių lenktynių „Tour de France“ nugalėtojas Lance Armstrong, svyravo. Mat vis garsiau pasigirdavo balsų, jog šis 41-erių metų sportininkas jau ne vienerius metus vartoja dopingą – jokioje sporto šakoje neleidžiamus vartoti vaistus, kurie pagerina sportininko pasirodymo rodiklius. Todėl spalio 22 d. pasirodžiusi žinia, jog Tarptautinė Dviračių sporto sąjunga (UCI) atėmė iš Armstrong visus 7 laimėtus „Tour de France“ medalius, galėjo nustebinti nebet tik tuos, kurie vis dar akylai tikėjo šio amerikiečių sportininko dievagijomis neva jis dopingo vengė iš tolo. Kaip dažnai tokiais atvejais būna, nukentėjo ne vien tik sportininkas ir jo bendražygiai. Danų bankininkystės grupė „Radobank“, 20 metų rėmusi profesionalų dviračių sportą, praėjusią savaitę pareiškė nutraukianti savo paramą šiai sporto šakai, nes jos vadovai nėra tikri, jog ji yra skaidri.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą
nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį
pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė

dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Štai ir aiškėja, kokios politinės jėgos artimiausius ketverius metus dirbs Lietuvos Seime. Jokių pažangesnių permainų tikėtis būtų naivu. Šie Seimo rinkimai nepateikė didelių sensacijų. Naujame parlamente rimtą įtaką turės tos pačios jėgos, kurios politinius svertus buvo įgijusios dar prieš ketverius metus. Įtakingiausi politinių intrigų žaidėjai lieka konservatoriai, darbiečiai ir socialdemokratai. Kitaip tariant, sisteminės, jau ne vieną kadenciją Seime dirbančios politinės partijos.

O prie ko glausis „Drašos kelio“ (DP) partija, Eligijaus Masiulio liberalai, tvarkiečiai ar Lenkų rinkimų akcijos atstovai, – ne tiek svarbu. Nepamirškime, jog valdžią iškovojusi opozicija dažnai elgiasi labai panašiai, kaip iki tol elgdavosi jų aršiai ar švelniai kritikuota valdančioji dauguma. Mat kiekviena valstybė turi kai kurių amžinų, nesikeičiančių politinių ir ekonominių tikslų. Jų neįmanoma pamiršti, į juos neįmanoma nekreipti dėmesio. Tuos darbus būtina atlikti. Tiek kairei, tiek dešinei, tiek centrui. Jei tik į valdžią atėjusiems, žinoma, rūpi ne svetimų, o savos valstybės interesai.

Todėl greičiausiai teisūs tie, kurie ragino balsuoti už Tėvynės sąjungą-Lietuvos krikščionis demokratams. Esą palaikydami konservatorius duotume jiems galimybę užbaigti pradėtus darbus bei leistume ištaisyti bent jau grubiausias klaidas. Bet teisūs ir tie, kurie mano, jog konservatorių, susidūrusių akis į akį su ištis sudėtinga ekonomine krize, veikloje būta per mažai socialinio solidarumo ir socialinio jautrumo. Ir tai – nei klaida, nei nesusigaudymas. Tai sąmoningas konservatorių pasirinkimas atstovauti būtent turtingų ir labai turtingų socialinių grupių interesams. O ten, kur itin mažai socialinio solidarumo bei jautrumo, – milžiniška emigracija, gili depresija, netikėjimas šalies ateitimi.

Tereikia atidžiau išsiziūrėti į Darbo ir socialinių santykių instituto atliktus tyrimus, ir konservatorių bei krikščionių demokratų klaidos – kaip ant delno. Ekonominė krizė smogė ne tik Lietuvai. Bet lietuvių tautos emigracija, nedarbas ir senėjimas – vienas didžiausių visoje Europos Sąjungoje. Tokį lietuvių tautos nuopuolį galima aiškinti įvairiai. Bet akivaizdu ir tai, kad ekonominės krizės naštą konservatoriai su savo politiniais sąjungininkais uždėjo būtent ant finansiskai prasčiausiai besiverčiančių žmonių pečių. Išvalgesnės valstybės elgėsi priešingai – krizei įsisiautėjus labiau spaudė milijonierius. 2008–2012 m. Lietuvą valdė politikai labiau mylėjo milijonierius nei pensininkus ar minimalią algą uždirbančiuosius. Štai už ką premjeras Andrius Kubilius nusipelnė pačios griežčiausios kritikos ir pačio griežčiausio pasmerkimo.

Tad turėtume suprasti rinkėjus, kurie norėjo, jog Kubiliaus vadovaujami dešinieji dar ketverius metus vadovautų Vyriausybei bei pagrindinėms ministerijoms. Bet nesmerkime ir tų, kurie galutinai nusivylė konservatorių ekonomine politika.

Spalio 14-osios rinkimai išryškino dar vieną rimtą dilemą – referendumą dėl naujos atominės jėgainės

Pirmiausia tirkime klaidas

GINTARAS VISOCKAS

statybos. Lietuvai tas referendumas – kaip šuniui penkta koja. Kam jau kam, bet mums nereikėjo neigiamų referendumo rezultatų. Referendumas galbūt galėjo tapti prasmingu prieš keletą metų, sakykime, uždarant Ignalinos atominę jėgainę ar pradant brėžti pirmąsias Visagino AE statybos gaires. Spalio 14-osios referendumas – akivaizdžiai pavėluotas žingsnis. Tarsi pasišaipymas iš mūsų visų: pirma nusprendžiame statyti, o paskui pradame klausinėti, ar verta statyti. Lyg būtume nesubrendėliai, kurie nežino, ko nori šiandien ir ko gali norėti ateityje.

Prisiminkime, ką apie šio patariamą referendumą pasekmes viešojoje erdvėje teigė Tarptautinių santykių ir politikos instituto direktorius politologas Ramūnas Vilpišauskas arba „Vilniaus banko“ finansų žinovas Gitanas Nausėda. Atominę jėgainę vis tiek teks statyti, tačiau po neigiamų referendumo rezultatų šis projektas dar labiau pabrangs. Nes japonų bendrovė „Hitachi“ bei Estijos ir Latvijos partneriai reikalaus iš oficialiojo Vilniaus papildomų laidavimų – ne tik politinių, bet ir finansinių. Taigi referendumo sumanytojai šį ištis brangų ir rizikingą projektą pavertė dar brangesniu bei rizikingesniu.

O kaip neigiamus patariamą referendumo rezultatus įvertino prezidentė Dalia Grybauskaitė? Ji pasakė skaudžią tiesą – referendumas neatspindi realios Lietuvos gyventojų nuomonės, nes jame, kas ką besakytų, dalyvavo tik maždaug trečdalis balsavimo teisę turinčių žmonių.

Tad neturime teisės pamiršti, jog referendumas neatspindi tikrosios Lietuvos gyventojų nuomonės. O juk žalą jis atnešė konkrečiai, apčiuopiamą. Japonijos, Latvijos ir Estijos pasitikėjimas Lietuva, kaip partneriu, turinčiu aiškią nuomonę, ženkliai sumažėjo. Tuo tarpu valstybės, kurios mums siekia primesti savo piktą valią, tikriausiai taps dar įžulesnės, atkaklesnės. Šis referendumas – puikus ženklas Rusijai: Lietuvą labai nesunku stumtelėti tiek į vieną, tiek į kitą pusę. Siekianti Kaliningrado srityje kuo skubiau pastatyti savąją atominę jėgainę Rusija šiandien džiūgaute džiūgauja – Lietuva juk stabtelėjo pusiaukelėje.

Be abejo, skeptiškai į atominę energetiką žvelgiantys lietuviai taip pat turi argumentų. Jie sako: jei per tiek metų nesugebėjome užbaigti statyti Vilniaus stadiono, tai, tikėtina, jog nesugebėsime įgyvendinti ir daug sykių sudėtingesnio projekto. Visagino AE projektas mums – ne pagal pečius. O jei ir sugebėtume pastatyti atominę jėgainę, tai ji mums, skeptikų žodžiais tariant, vis tiek ekonomiškai nenaudinga – įbristume į dar didesnes skolas, be to, mokėtis už elektros kilovatvalandę nė kiek nesumažėtų. Tokie samprotavimai – įmanomi. Tačiau kai kurie mūsų šie skeptikai labiau primena žiniuonius ar ekstrasensus, neva puikiai nusiimančius, kokios kainos, kokia ekonominė padėtis bei politinė padėtis susiklostys tiek Lietuvoje, tiek aplink Lietuvą po 10 ar 20 metų. Skaudi

gyvenimiška patirtis byloja, jog tokie spėliojimai dažniau nepasitvirtina, nei pasitvirtina. Būna tik gūžčioti pečiais – iš kur toks pasitikėjimas savo išmintimi?

Dauguma referendumo dėl atominės jėgainės dalyvavusiųjų turėtų prisipažinti, jog apie AE privalumus bei trūkumus turi per menkai žinių, kad galėtų tvirtai, drąsiai, be mažiausios abejonės pareikšti – reikalinga ar nereikalinga mums naujoji atominė jėgainė. Dauguma referendumo dalyvavusiųjų galėjo nebent parašyti žodį „nežinau“ arba „turiu per mažai informacijos“. Čia labai tiktų posakis: „Aš žinau, kad nieko nežinau“, ir tai būtų pats tiksliausias, sąžiningiausias bei principingiausias atsakymas. Deja, referendume dalyvavusieji trečiojo pasirinkimo neturėjo. Jie galėjo įrašyti tik žodžius „pritariu“ arba „nepritariu“.

Trečioji spalio 14-osios blogybė – triuškinantis tautininkiškas vertybės puoselėjančių jėgų pralaimėjimas. Šis pralaimėjimas skaudus dvigubai. Juk Lenkų rinkimų akcija vis tik turės keletą savo narių naujame 2012–2016 metų Lietuvos parlamente. O Gintaro Songailos vadovaujama „Tautininkų sąjunga“ neišpešė nė vieno mandato. Todėl neatmestina versija, jog Vilniaus krašto lietuviams bus dar kebliau puoselėti lietuvių, o lenkiškų pavardžių rašymas oficialiuose lietuviškuose dokumentuose šį kartą greičiausiai bus prastumas. Taip pat ir lenkiškų užrašų greičiausiai padaugės Vilniaus krašte, ir apie Vilniaus krašto okupaciją, matyt, pradėsime dar garsiau kalbėti kaip apie „daugiau teigiamą nei neigiamą reiškinį“.

Kodėl rinkėjai buvo nepalankūs „Tautininkų sąjungai“? Būtų kvaila nesutikti su tvirtinančiais, kad šiais metais naujoji rinkimų tvarka buvo ypatingai palanki valdančiosioms partijoms. Valdančiosios partijos gausiai pasisėmė pinigėlių iš valstybės biudžeto savo rinkiminėms kampanijoms, o politikos naujokai neteko nieko – nei galimybės sulaukti bent jau mažos valstybinės, nei verslo struktūrų paramos. Tiesa ir tai, jog kai kurios įtakingos žiniasklaidos priemonės sąmoningai, kryptingai nekreipdavo dėmesio į tautininkų veiklą.

Tačiau po pralaimėjimo pirmiausiai reikėtų ieškoti savų, o ne svetimų klaidų. Tautininkų klaidos – akivaizdžios, jų daug. Nors ir negalėdami pasigirti stambiosios komercinės žiniasklaidos palankumu, jie į pagalbą galėjo pasitelkti mažesnius tiražus turinčius leidinius. Beje, kai kurie tokių leidinių tribūna šiai politinei partijai siūlė nemokamai. Tačiau tautininkai tokia galimybe pasinaudoti arba nesugebėjo, arba nenorėjo. Buvo pasirinkta, iš šono žvelgiant, išpūdinga, bet realiai mažai naudos teikianti taktika – Seime rengti spaudos konferencijas ir pustūstėje konferencijų salėje valdiškai pasakoti apie savo prasmingus ketinimus.

Beje, daug jėgų ir energijos mesta kuriant politiškai angažuotą, todėl didesnio populiarumo turėti negalinčią partinę internetinę svetainę, kurią labiau tiktų vadinti tiesiog skelbi-

Nukelta į 3 psl.

LEIDĖJŲ ŽODIS

„DRAUGAS“ LAUKIA JŪSŲ

Lietuvių katalikų spaudos draugijos išleistame leidinyje „Draugui – 100. Už tikėjimą ir lietuviybę“ (2009 m.) seniausias be pertraukos pasaulyje gyvuojantis lietuviškas laikraštis vadinamas „Lietuvos laisvės sergėtoju“, „žiniasklaidos didžiuoju stulpu“, „organizacijų veidrodžiu“, „lietuvių bendruomenės ugdytoju“.

Per šimtą gyvavimo metų jį leido kelios išeivijos kartos. Po Antrojo pasaulinio karo, kai į JAV atvyko naujos kultūros ir spaudos darbuotojų bei inteligentų pajėgos, „Draugas“ tapo viso pasaulio lietuvių laikraščiu. Per visą šimtmetį „Draugas“ tarnavo tautiečiams, savo skaitytojams, rūpindamasis ir drąsindamas išlaikyti savo turtingą lietuvišką kultūrinį paveldą. Nepaisant visų didelių sunkumų, Lietuvos okupacijos, pasaulio ekonomikos krizių, „Draugo“ puslapiuose visada buvo dedamos šviesios viltys naujam prisikėlimui ir pasitikėjimui Dievu. Kad „Draugas“ išliko tuo, kuo jis yra, kad galėjo prisidėti prie visų lietuvių gerų darbų puoselėjimo, tai vienuolių marijonų, kūrybingų bei tvirtų principų redaktorių, bendradarbių, rėmėjų ir įvairių talkininkų nuopelnas.

Bet „Draugas“ yra ne tik užsienio lietuvių laikraštis – jis darė didžiulį poveikį lietuvių visuomeniniam, politiniam, kultūriniam gyvenimui. Laikraštis buvo viena iš varomųjų jėgų, skatinusi visos išeivijos lietuvių veiklą, atspindėjusi Lietuvos laisvinimo iš okupacijos istoriją.

Tačiau „Draugas“ taip pat formavo žmonių įsitikinimus bei pažiūras, ypač keldamas katalikiškos spaudos uždavinius ir atsakomybę, skelbdamas tarnavimą tiesai ir nušviesdamas įvykius krikščioniškųjų principų šviesoje. Per 100 metų „Draugas“ stovėjo šių principų sargyboje. Laikraštyje nuolat skaitome apie krikščioniškų organizacijų veiklą, apie veiklesnių lietuvių parapijų naujienas: kokie buvo susibūrimai, kaip švenčiamos šventės, puoselėjamos

lietuviškos tradicijos, kokia yra kunigų sielovada, kaip jungiami krikščioniškumas ir lietuviybė, kokie pasirodo dainininkai, šokėjai, ansambliai. Kaip tik parapijos labiausiai telkia lietuviškas bendruomenes ir parodo, kaip gyvuoja lietuviybė užsienyje. Laikraštyje aprašoma ir ateitininkų veikla: moksleivių, studentų, sendraugių susirinkimai, stovyklos, pasaulėžiūriniai svarstymai.

Nuo pat įkūrimo „Draugui“ niekada neužteko vien prenumeratos pajamų. Laikraščio leidimas visada buvo nuostolingas. Todėl jau vienuoliai marijonai, perėmę laikraščio leidimą, įvairiose parapijose telkė bendradarbius-rėmėjus. Jie rinkdavo aukas, rengdavo įvairius renginius. „Draugas“ organizuodavo koncertus, kuriuose programas atlikdavo garsūs lietuvių dainininkai ir kurie dažnai baigdavosi šokiais. Ypač populiarios buvo „Draugo“ gegužinės, daug pritraukdavo ir atvykusių dipukų. Jose būdavo puiki proga susitikti su pažįstamais, gauti žinių iš Lietuvos. Tam tikromis pro-

gomis būdavo ruošiami iškilmingi pokyliai su „Draugo“ svečiais ir rėmėjais.

Taigi ilgiausiai išeivijoje gyvuojantis lietuvių laikraštis

„Draugas“ yra tautiečių bendrų pastangų, sutelktų jėgų ir aukų vaisius. Nepaisant visų negandų, „Draugas“ vis dar gyvuoja ir yra didžiausias laikraštis išeivijoje. Jis skirtas tik lietuvių reikalams, tarnauja tik lietuviams ir negauna jokios paramos iš nelietuviškų šaltinių. Kartu su filosofu Juozu Girniumi prisiminkime: „nebesame vargšai, tad nebūkime šykštūs visuomeniniams reikalams. (...) Broliška vienų už antrus atsakomybė yra tas vidinis pagrindas, kuriuo remiasi išeivių tautinė vienybė“.

„Draugas“ laukia Jūsų įnašo: skaitant, prenumeruojant, rašant, finansiškai remiant, aukojant – išlaikyti šį lietuviškumo kelrodį;

Puoselėti laikraštį kaip visų lietuvių susitikimo vietą, kur suplaukia visa informacija tiek apie seniau, tiek neseniai atvykusius;

Išsaugoti laikraštį kaip lietuviškumo jungtį, skleidžiančią mūsų tautinę tapatybę – tai tiek kiekvieno lietuvių, tiek kiekvienos lietuvių organizacijos vienas pagrindinių rūpesčių.

Todėl lietuvių visuomenę „Draugas“ kviečia spalio 28 d., sekmadienį, 1 val. p. p. dalyvauti iškilminguose pietuose Willowbrook pokylių salėje (8900 S. Archer Ave., Willow Springs), kur visų laukia puikios vaisės ir maloni meninė programa.

„Draugo“ leidėjai džiaugiasi, kad dauguma organizacijų jau atsiliepė į kvietimą ir užsisakė bilietus.

Pradedant šiuo renginiu, naujiems skaitytojams siūlome pigesnę prenumeratos kainą – vietoj 150 dol. metams dabar – tik 120 dol. Pirmaisiais metais sutaupysite 20 proc. Tai puiki galimybė Šv. Kalėdų proga užprenumeruoti „Draugą“ kaip dovaną savo pažįstamiems, kurie dar jo neskaito. Tad „Draugas“ laukia Jūsų!

Atkelta iš 2 psl.

mų lenta. Nejaugi tautininkai per 20 metų nesugebėjo išsąmoninti elementariausios taisyklės – partiniai, vos keletą temų gvildenantys leidiniai nedaro ženklesnės įtakos visuomenei.

Per daug sureikšmintą ir „Facebook“ galia. Šis puslapis – priimtinas dalykas informuojant visuomenę. Bet negalima pamiršti, jog ten skelbiama informacija neturi būtiniausių elementų – įtikinamumo. Be to, pamirštama, jog „Facebook“ – atviras visiems: ir labai rimtiems, ir labai primityviems autoriams. Savų idėjų populiarinimas „Facebook“ erdvėje dar neužtikrina sėkmės. O kai kuriais atvejais neša net atvirkščią rezultatą.

Žinoma, net ir sumaniai išnaudojant palankiai nusiteikusios žiniasklaidos galimybes ne visuomet įmanoma tapti populiariu tarp rinkėjų. Tačiau, branginant kiekvieną leidinį, kiekvieną straipsnį, kiekvieną nuotrauką ar videointerviu, buvo galima bent jau taip skaudžiai nepralaimėti. Bet dabar jau labiau nei akivaizdu, jog tautininkams informacinių karų subtilybės – sunkiai įkandamas riešutas. Jiems geriausiai sekasi „virtti savo sultyse“ ir tokiu savo elgesiu burti lenkų ir rusų struktūras Lietuvoje.

Informacinių karų teikiamomis galimybėmis nesugebėjo pasinaudoti ir DK partija. Nors sąlygos, regis, buvo išskirtinės. Ir čia bandyta eiti primityviausiu, niekur nevedančiu keliu.

LAIŠKAI

KUR TŲ LIETUVININKŲ NERASI?

Neseniai su savo suremontuotu „Neon“ sukoriau 700 mylių ir nulėčiau į Yorktown, TX, pasitarti su vietiniais dėl kapinių tvarkymo. Beverly Bruns, viena iš lietuvių palikuonių, sutiko mane prie Yorktown Historical Museum, ji – viena iš to muziejaus direktorių. Dviejų aukštų, 1840 metais statytas mūrinis pastatas mažai pasikeitė nuo tų laikų. Dar ir šiandien dviejų pėdų storumo sienų langai ir durys apkaustytos metalinėmis langinėmis su šaudymui skirtomis skylėmis. Vidury namo – šulinys. Mat tais laikais vietovę puldinėjo indėnai, bet šios „tvirtovės“ užimti ar sudeginti jiems taip ir nepavyko – ji stovi iki mūsų laikų.

Kaip nustebau viename kambaryje, ant prie sienos pastatyto ilgo stalo, pamatęs kabančią didelę Lietuvos vėliavą. Ant stalo – juostos, lietuviškais kostiumais aprengtos lėlės, laiškai į ir iš Lietuvos, smutkeliai, senos knygos, dokumentai, gintariniai papuošalai ir senos nuotraukos... Ir visa tai – tokiame mažame, toli nuo greitkelio, mažai nuo senų laikų pasikeitusiame miestelyje – Yorktown.

Tais laikais visi suaugę vyrai priklausė Texas kariuomenei. Yorktown suorganizavo husarų kavalerijos pulką, kurio vadu buvo išrinktas kapitonas. Jį vėliau nukovė indė-

nai. Jo atminimui miestelis pasivadino Yorktown. Beverly senelis buvo to pulko arklininkas. Dabar jis guli palaidotas Joniškių kapinėse.

Net keturios lietuviškų šaknų turinčios šeimos šiuo metu gyvena Yorktown apylinkėje. Viena iš tų šeimų yra Beverly šeima, kuriai priklausau apie 1,100 akrų žemės. Ant šeimos ūkio vartų užrašyta: „J. Memm Ranch, Established in 1853.“ Prie vartų spalio 19–21 dienomis kabėjo Lietuvos vėliava.

Kęstutis Truškūnas
Dallas, TX

KAI DIEVAS NĖRA
AUKŠČIAUSIA VERTYBĖ

Noriu atsakyti į Arvydo Barzduko laišką (2012 m. rugsėjo 29 d.), kuriame jis komentuoja rugsėjo 15 dienos „Draugo“ kultūriniame priede paskelbtą pasikalbėjimą su sesele Margarita Bareikaite. Ses. Bareikaitei pasiskundus, kad „JAV valstybinėse mokyklose Dievas ištemptas iš jų, o vietoj Jo policija saugo jaunimą“, Barzdukas rašo: „Tad džiaukimės ir linksminkimės, kad mūsų katalikų vaikai, kurie neišgali ar neturi progos katalikiškų mokyklų lankyti, valstybinėse mokyklose dabar išvengia tokio religinio auklėjimo ir moky-

mo, kokio Amerikos katalikai visomis jėgomis kratėsi.“

Yra gerai, kad valstybinėse mokyklose vaikai nėra verčiami priimti kurį nors tikėjimą. Bet kadangi jaunimas visai nemokomas apie Dievą, jis turi polinkį verstis į natūralų tikėjimą – į pagonybę. O pagonybėje aukščiausia vertybė yra drąsa. Neopagoniškas filosofas Nietzsche rašė: „Kas yra gėris... būti drąsiam.“ Tai yra – nebijoti savo mirties. (Žinoma, bailys negali būti geras Krikščionis.) Toliau Nietzsche rašo: „Laikas atėjo laikyti, ką kunigai sako yra blogis, gėriu; o ką laiko gėriu, blogiu.“ Mat 10 Dievo įsakymų dažnai trukdo žmogui būti drąsiam, o pagal neopagonišką mąstyseną drąsumas, ne Dievas yra aukščiausia vertybė.

Šiandien 75 proc. žmogžudysčių Čikagos mieste yra susiję su jaunimo gaujomis. Šis jaunimas žudo vienas kitą, nes nori pasirodyti esąs drąsus, ir nori pasakyti, kad, kitoms gaujoms netrukdant, gali pardavinėti narkotikus. Šis jaunimas nesąmoningai yra priėmęs neopagonišką mąstyseną, kadangi Dievas nėra jų aukščiausia vertybė – net mokyklose apie Jį negalima kalbėti. Gerai seselė Margarita sako: „o vietoj Jo policija saugo jaunimą“.

Vytas Stanevičius
Chicago, IL

TELKINIAI

Detroit, MI

Kun. J. Walter Stanievich-Stanevičius – 66 metai tarnystės Dievui, Bažnyčiai ir Žmogui

Regina Juškaitė-Švobienė

*Tegul angelai lydi Tave į Rojų.
Tegul kankiniai Tave susitinka
kelyje. Te pamatysi šią dieną Vieš-
pačio veidą, aleliuja.*

Detroit lietuvių telkinys sulaukė liūdno žinios, kad spalio 5 d. ryte amžinu miegu užmigo, šį pasaulį apleido ir į Viešpaties namus buvo pašauktas 92 metų amžiaus sulaukęs kun. J. Walter Stanievich-Stanevičius.

Kelias į kunigystę

Kun. Stanievich-Stanevičius gimė 1920 m. vasario 3 d. Hamtramck, Michigan. Jo motina Izabelė Cibaitė, kilusi iš Vabalninko miesto, atvyko į JAV 1912 m., tėvas Juozas Stanevičius, kilęs iš Kauno miesto, į Ameriką atvyko metais vėliau – 1913 m. Kun. Stanievich-Stanevičius pradžios mokslus baigė Šv. Jurgio parapijinėje mokykloje. 1938 m. baigė Catholic Central aukštesniąją mokyklą, išlaikoma tėvų bazilijonų. Tais pačiais metais įstojo į Švč. Širdies (Sacred Heart) seminariją Detroit, MI ir ją baigė su bakaluro laipsniu. 1942 m. pradėjo teologijos studijas aukštesniojoje Švč. Marijos seminarijoje, Cincinnati, OH. Jas baigęs, 1946 m. spalio 27 d. išventintas kunigu, primicijas laikė Šv. Jurgio lietuvių parapijoje, Detroit, MI.

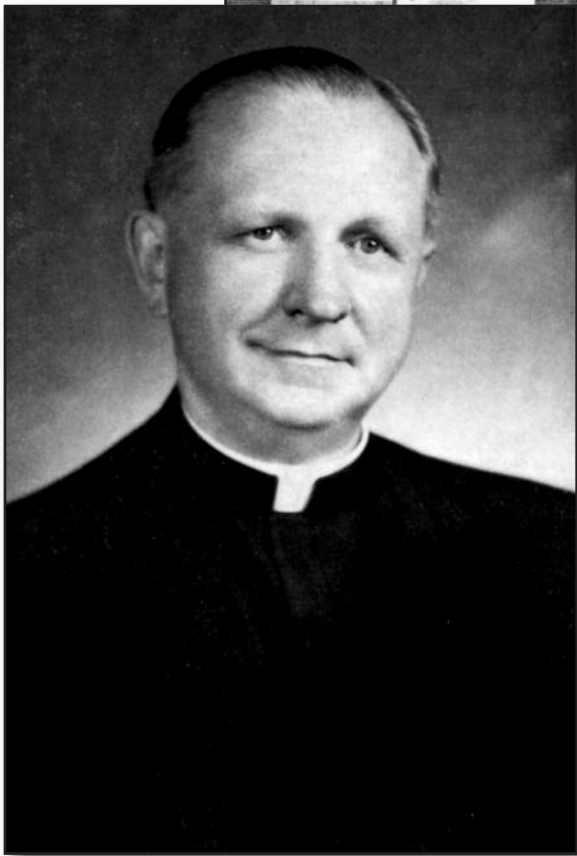
Kuningas mėgo muziką. Prieš tapdamas klieriku, mokėsi groti vargonais pas garsų muzikos profesorių Morrell, vėliau studijavo muziką Detroit konservatorijoje. Dirbo muzikos mokytoju vargonų klasėje Palestrina School of Music. Pastoracinį darbą dirbo: Šv. Klemenso parapijoje, Centerline, MI (1946–1951); Šv. Patriko parapijoje, Wyandotte, MI (1951–1954); Holy Innocents parapijoje, Roseville, MI (1954–1959); Šv. Vincento parapijoje, Detroit, MI; St. Paschal Baylon parapijoje, Taylor, MI (1993); St. Sylvester parapijoje, Warren, MI (1994); St. Perpetua parapijoje, Waterford Township, MI (1995); St. Henry parapijoje, Lincoln Park, MI (1996) ir St. Francis Xavier parapijoje, Ecorse, MI (1997).

Šv. Antano lietuviškoje parapijoje

Po Šv. Antano parapijos steigėjo dr. kun. Igno Boreišio mirties kun. Stanievich-Stanevičius nuo 1959 m. spalio 1 d. oficialiai buvo paskirtas Šv. Antano parapijos antruoju klebonu. Pirmasis jo rūpestis buvo naujosios klebonijos statyba, kurią

Šv. Antano parapija Detroit, Michigan.

Kun. W. Stanevičius, Šv. Antano parapijos klebonas 1959–1970 metais.

pijos svečio teisėmis dirbęs kun. Kazimieras Simaitis buvo paskirtas Šv. Antano parapijos padėjėju (vikaru) ir apgyvendintas klebonijoje. Taip pat, jam vadovaujant parapijos mokyklai, ir vienuolynas susilaukė daugiau dėmesio ir paramos bei moderniškųjų patvarkymų. Bažnyčiai išlaikyti įvedė aukų vokus ir, jam tvarkant piniginius reikalus, aukos žymiai padidėjo. 1966 m. baigtos mokėti parapijos klebonijos pastato skolos. Kun. Stanievich-Stanevičius buvo uolus Vatikano Antrojo susirinkimo nutarimų vykdytojas.

1961 m. gruodžio 7 d. kun. Misevičiui mirus, kun. Stanievich-Stanevičius paskirtas Šv. Petro lietuvių parapijos administratoriumi (Detroit, MI), kur dirbo nuo 1962 m. kovo iki 1970 m. birželio 10 d.

Nuo 1970 m. iki 1991 m. kun. Stanievich-Stanevičius buvo Šv. Morkaus (St. Mark) parapijos klebonu, Warren, MI. Į pensiją išėjęs 1991 m., tuometinis Detroit kardinolas Adam Maida 1995 m. gegužės 19 d. kun. Stanievich-Stanevičių

sėkmingai įvykdė. Antrasis naujojo ganytojo rūpestis buvo susigyventi su parapijiečiais, prisitaikyti prie lietuviškų tradicijų ir tautinės parapijos dvasios. Augustiam, mokslus ėjusia ir pastoracinį darbą dirbusiam šiame krašte, net ir turint daug geros valios, nebuvo lengva. Bet kunigas bandė daryti viską kuo geriausiai. Parapijiečiai naują kleboną oficialiai sutiko 1960 m. vasario 7 d., suruošdami jam Holy Redeemer parapijos auditorijoje pagerbimo pokylį.

Gabus administratorius

Tvarkydamas parapiją kun. Stanievich-Stanevičius pasižymėjo kaip gabus administratorius. Jo nuopelnas, kad prie para-

paskyrė Šv. Perpetua bažnyčios Waterford, MI laikinu administratoriumi.

Šiais metais kun. J. Walter Stanievich-Stanevičius atšventė savo 66-uosius kunigystės metus. Jis gyveno „Marquette House Assisted Living“, Westland, MI, kur kas sekmadienį gyventojams atnašaudavo šv. Mišias.

Veikla lietuviškose organizacijose

Anksčiau dirbdamas pastoracinį darbą sve-

*In Loving Memory of
Father J. Walter Stanievich*

Date of Birth

February 3, 1920

Ordained

October 26, 1946

In God's Hands

October 5, 2012

Mass of Christian Burial

St. Mark Parish

October 9, 2012 ~ Tuesday 11:00am

Internment

Holy Sepulchre Cemetery

timtaučių parapijose, kun. Stanievich-Stanevičius neturėjo progos palaikyti ryšio su lietuviškomis organizacijomis. Būdamas Šv. Antano parapijos klebonu, jis buvo ir Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacijos 4-to skyriaus ir LRKSA 265 kuopos dvasios vadas. Trejus metus ėjo „Lietuvos vyčių“ centro valdybos dvasios vado (1961–1963 m.) pareigas. Jis rėmė Lietuvių Fondą ir Lietuvių namus Detroit, MI.

Atsisveikinimas ir laidotuvės

Atsisveikinimas su a. a. kun. Stanievich-Stanevičiumi vyko pirmadienį, spalio 8 d., „E. J. Mandziuk and Son“ laidojimo koplyčioje, Warren, MI. Koplyčioje buvo galima pamatyti daug nuotraukų iš kunigo gyvenimo: įvairūs parapijų renginiai, šventės, šeimos šventės, kelionės į užsienį, seminarijos metai, Šv. Tėvo palaiminimas jo 50-ties metų kunigystės proga. Atsisveikinime, kuriame dalyvavo arti 100 žmonių, buvo skaitomas Šv. Raštas, jausmin-

gus atsisveikinimo žodžius tarė šeima ir draugai.

Gedulingos šv. Mišios buvo aukojamos spalio 9 d. a. a. kun. Stanievich-Stanevičiaus buvusioje parapijoje – Šv. Morkaus (St. Mark) bažnyčioje. Gedulingas Mišias atnašavo Detroit vyskupijos arkivyskupas Allen H. Vigneron. Mišiose dalyvavo net 30 dvasiškių. Detroit pietvakarių vikariato vyskupas ir velionio draugas Donald F. Hanchon pasakė gražų ir prasmingą pamokslą.

Po Mišių velionis buvo palydėtas amžinam poilsiui į Šv. Kapo (Holy Schepulchre) kapines, Southfield, MI. Gedulingi pietūs vyko „Coresi's“ italų restorane, Livonia, MI.

Giliame nuliūdime liko brolienė Aldona Stanievich, sūnėnai ir jų žmonos: dr. John ir Maria Stanievich, George ir Karen Stanievich, dukterėčia Christine ir prosūnėnai John, Robert ir Joseph ir produkterėčia Rebecca bei jos vyras Jason Viola.

Ilsėkis ramybėje, ištikimasis Dievo tarne, a. a. kun. Walter J. Stanievich-Stanevičiaus.

Roslyn, WA

Vakaronė

RIMAS MIKŠYS ARVYDAS LUKOŠEVIČIUS

Lietuviškos dainos ir muzika liejosi į Roslyn gatves ir slėnius iš seno pastato, žinomo kaip „Stonehouse 101“. Šeštadienį, rugsėjo 1-ąją, Roslyn-Ronald-Cle Elum South Cle Elum paveldo klubo ir Lietuvių Bendruomenių nariai iš Portland ir Seattle bendromis pastangomis surengė gražią šventę. Tačiau didžiausią indėlį įnešė Portland Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vilius Žalpys, kuris buvo nepakeičiamas organizatorius ruošiant šį unikalų renginį. Čia liejosi vynas, alus, garavo lietuviški patiekalai, vyko prekyba tradiciniais lietuvių tautodailės gaminiais, šmėkščiojo tautiniai aprėdai, pagal lietuvišką muziką sukosi poros, jungėsi į ratelius. Muzikantai Vidas Švagždis ir Paul Orrico neleido šokėjams pailsėti iki pat vėlyvos nakties.

Šis renginys turėjo didelės reikšmės skleidžiant lietuviškąją kultūrą, o renginio pajamos buvo skirtos vietiniam paveldo klubui. Kaip teigė

klubo prezidentas Richard Watts, renginys buvo tarsi senųjų į Roslyn atvykusių Lietuvos emigrantų kultūros atspindys amžių sandūroje. Watts sakė, kad daugeliui šachtose dirbti parsisamdžiusių emigrantų Roslyn atrodė tarsi Edeno sodai. Tikslai atvykę į Roslyn emigrantai suprato, kokie sunkumai ir pavojai jų laukia. Tačiau daugumos tai neatbaidė ir tik dar labiau sustiprino jų norą siekti geresnės ateities savo šeimoms. „Mes jaučiame jų suremtus pečius ir šiaandien. Mes didžiuojamės jais“, – sakė Watts.

Amerikos LB dalyvauja daugybėje švenčių ir renginių Seattle, Portland ir kitur. Seattle apylinkės pirmininkas Rimas Mikšys pasidžiaugė šia unikalia galimybe pasidalinti mūsų kultūros turtais su išeivių palikuonimis ir vietiniais gyventojais. „Mes stengiamės sugrąžinti į Roslyn nors dalelę mūsų Lietuvos“, – pastebėjo jis. Watts pritarė šiai minčiai, teigdamas, kad vienas iš svarbiausių paveldo klubo tikslų yra palaikyti etninių grupių pastangas skleidžiant tautinį kultūrų palikimą.

Seattle, WA

Antruosius mokslo metus pradėjo „Lino“ mokykla

Rugsėjo 15 d. „Lino“ lituanistinė mokykla bendruomenės vaikams atvėrė 2012–2013 mokslo metų duris. Vaikus ir svečius su varpeliu ir suraikytos duonelės kepalu pasitiko mokyklos vadovė Inga Dabašinskaitė. Sugiedojome Lietuvos himną, išklauseme Lietuvos Respublikos garbės konsulo Seattle, WA Vytauto Lapatinsko ir apylinkės pirmininko Rimo Mikšio nuoširdžiausius sveikinimus, bandėme nusifo-

tografuoti... Tuomet mokytojos pakvietė vaikus į klases, o tėveliai liko „už durų“.

Seattle bendruomenės vaikai iki pat pavasario kiekvieną šeštadienį rinksis į „Lino“ mokyklą. Čia mokysis lietuvių kalbos paslapčių, istorijos vingių, kultūros pagrindų. Čia gims naujos draugystės.

„Tulpė Times“, 2012 m. spalio, nr. 3

Lietuviška tautinių šokių šventė – tai ne tik šokiai, tai ir naujai užsimezgasios pažintys, prasidedančios draugystės. Būtent XIV lietuvių tautinių šokių šventės metu Boston, MA, susipažinau su įdomia moterimi – Karolina Masiulytė-Paliulienė. Šios puikios moters, gimusios Paryžiuje, gerte gėrusios prancūzų kultūrą, kurios dalimi ji tapo, o nuo 1993 metų su vyru Arūnu Paliuliu grįžusios į Lietuvą, istorija man pasirodė įdomi, tad nutariau ją pakalbinti ir, Karolinai sutikus, mūsų pokalbį pasiūlyti „Draugo“ skaitytojams.

– Nors gimėte ir užaugote Prancūzijoje, labai gražiai kalbate lietuviškai. Kas Jus mokė kalbos?

– Lietuviškai kalbėti išmokau jau gyvendama Lietuvoje, kai man buvo per 40 metų. Mūsų šeimoje tėvelis Jonas Masiulis buvo tas, kuris saugojo lietuvių kalbą. Mano tėvai susipažino 1932 metais, kai tėvelis, gavęs stipendiją, atvyko į Sorbonos universitetą studijuoti ekonomikos. Mama, gimusi ir užaugusi Paryžiuje, lietuviškai kalbėti išmoko tik po vestuvių.

Tai pat ir aš – augdama šeimoje kalbėjau prancūziškai. Be abejo, žinojau daug lietuviškų žodžių, kurie išsispaudė giliai sąmonėje. Kai susituokėme su Arūnu, mano vyras stengėsi kalbėti su manimi tik lietuviškai. Iš pradžių buvo be galo sunku: negalėjau gerai išsireikšti, buvau nusivylusi ir vieniša. Dabar suprantu, kad vyras mane sugrąžino prie gimtųjų šaknų. Kaip kartą sakė Balčikonio gimnazijos mokytojas Vytautas Baliūnas, Arūnas mane „sulietuvino“.

Tad visiems, kurie mano, jog neišmanoma išmokyti lietuvių kalbos „dėl amžiaus“, sakau: „Niekada nėra per vėlu, niekada!“

– Žmogų formuoja namai ir aplinka. Jūs augote lietuviškoje šeimoje, tačiau buvote apsupta kitos tautos kultūros. Kokią įtaką tai turėjo Jūsų asmenybei?

– Jaučiausi turtingesnė, tolerantiškesnė. Dar vaikystėje žinojau, kad nesu prancūzė. Lietuvių ieškodavau keistu būdu. Grįžimas iš mokyklos buvo trasi ritualas – būtinai turėdavau eiti keliu, kur auga medžiai, norėdavosi surasti smėlio takelį, įkvėpti, ypač po lietaus, žemės kvapus. Būdavau džiugi ir patenkinta, šios kelionės metu man būdavo ramu ir gera. Reikia pasakyti, kad atlikti šį ritualą asfaltuotuose Paryžiaus gatvelėse nebuvo paprasta – namo reikėdavo eiti ilgesniu keliu, tamsoje nebuvo saugu, bet man to reikėjo.

Dabar gyvenu Vilniuje ir jau seniai supratau, kad vaikystėje tais keliais mane vedė mano genai.

Mano vaikystė ir paauglystė prabėgo Paryžiaus 16-ajame rajone, kuriame lankiau Šv. Marijos kolegiją, netoli Eifelio bokšto. Užaugau žinodama, kad nesu paryžietė, tačiau su Paryžiaus oru įkvėpiau prancūzišką laisvės pajautimą, išpūdį, kad tu gali kovoti už tavo teisingumą, gali viešai kalbėti, reikštis, diskutuoti, streikuoti.

– Labai įdomi Jūsų šeimos istorija. Prasidėjusi Lietuvoje, ji nusitęsė į Rusiją, po to vėl Prancūziją, grįžimas į Lietuvą ir vėl kelionė į Prancūziją. Po daugelio metų šios šeimos atstovė Karolina Masiulytė-Paliulienė – vėl Lietuvoje. Gal galite trumpai papasakoti savo šeimos istoriją?

– „Ilgesys Tėvynei“ – mūsų šeimos šūkis. Mano mamos senelis Jonas Jurgelionis caro laikais buvo Panemunėlio valsčiaus raštininkas. Uždraudus lietuvių kalbą ir rusų valdžiai išsakius atleisti valsčiaus raštininką kataliką, jis nebegalėjo išmaitinti šeimos. Norėdamas, kad gausus šeimos atžalynas gautų gerą išsiauklėjimą, jis surado raštininko darbą Romos katalikų Mogleliavo arkivyskupijos konsistorijoje, Petrapijlyje, ir ten išvyko su savo 7 vaikais. Mano močiutė, jos brolis ir seserys buvo auklėjami Petrapijlyje, tačiau namie visi kalbėdavo tik lietuviškai, o vasaromis grįždavo į Lietuvą, į Moškėnuose buvusią šeimos sodybą, kur leisdavo vasaras su promociute. Jie nesurusėjo, studijuodami Petrapijlyje sėmėsi žinių, kurias vėliau galėtų panaudoti Tėvyneje.

Petrapijlyje jie bendraudavo su lietuviais. Čia

Lietuviškos atžalos, vešėjusios prancūziškuose vazonėliuose

Aktorė, vertėja, scenaristė, Prancūzų-lietuvių asociacijos pirmininkė Karolina Masiulytė-Paliulienė.

Laimos Apanavičienės nuotr.

močiutė Elena ir susipažino su Jurgiu Jankausku, kilusiu iš Pumpėnų. Jis studijavo kulinariją ir buvo nepaprastai gabus. Būdamas vos aštuoniolikos dirbo Sankt Peterburg caro Nikolajaus II brolio virėjo padėjėju. 1905 m. į Paryžių siunčiamas rusų karo atašė pakvietė senelį važiuoti kartu su juo. Taip jaunavedžiai Elena ir Jurgis atsidūrė Paryžiuje. Ten gimė mano tetos Elena ir Birutė bei mano mama Angelė. 19-metė mano mama susituokė su jaunu panevėžiečiu Jonu Masiuliu. 1932 m., ilgai nesvarsčiusi, visa šeima paliko Paryžių ir grįžo į Lietuvą. 1940 m. vėl reikėjo atsiveikinti su tėvyne. „Neilgam“, – pasakė tada tėvelis, ir šeima vėl atsirado Paryžiuje.

Senelis iš tėvo pusės, knygnešys ir knyginkas Juozas Masiulis 1905 m. Panevėžyje įkūrė pirmąjį lietuvišką knygyną. Jis niekada nebuvo emigravęs, o jo įkurtas knygynas yra ilgiausiai veikiantis knygynas Lietuvoje.

– Esate profesionali aktorė. Kas paskatino Jus susidomėti aktoryste?

– Turiu lakią vaizduotę. Mano pirmas teatras prasidėjo dar vaikystėje, kai, būdama 10 metų, su savo vaikystės draugais „vaidindavau“ gatvėse ir namų rūsiuose. Susigalvodavau visokių vaidmenų, nuotykių, veikėjų. Visi mano draugai turėdavo įdomius vaidmenis. Laiko ir vietos sąvoka neegzistavo. Buvau labai laiminga. Kai man sukako 13-a, brolis Petras mane nusivedė į tikrą spektaklį – „Karalių Lyra“. „Dieve, – aš tada pagalvojau – teatras – va, ko man reikia. Noriu būti su jais.“ Nuo to laiko mano noras būti aktorė ar režisierė nepakito.

Kai man sukako 17-a, Močiutė parašė senam pažįstamam Juozui Miltiniui: „Karolina nori tapti aktorė. Ką daryti?“ Jis atsakė: „Tegul eina, kur aš eidavau, į Charles Dullin kursą.“ Ir aš ten nuėjau. Ten dar sutikau žmonių, kurie prisiminė Miltinį. Net gavau pravardę – „Lietuva“... „Lipk ant sce-

nos, Lietuva!“, – sakydavo man dėstytojai.

Mano aktorystė tęsėsi apie dešimt metų. Vaidinau įvairiuose teatruose, gastroliuodavome po užsienį, skaičiau poeziją. Po kiek laiko supratau, kad kaip profesionalė gyvenu labai vidutinišką gyvenimą. Norėjosi imtis ko nors naujo.

– Tada šalia aktorystės atsirado rašymas, dar vėliau – televizija?

– Rašymu žavėjauosi nuo vaikystės. Jau nuo 8 metų rašiau dienoraštį.

Televizija atsirado man pradėjus kurti monospektaklius. Kartą garsus prodiuseris pasikvietė mane peržiūrai. Aš drebėjau. Jis tą dieną turėjo išeiti anksčiau. Skubėdamas tarpduryje mestelėjo: „Pasakykite savo tekstą...“ Mums bestovint tarpduryje, suvaidinau paruoštą etiudą. Išklause, tarsi juokaudamas jis tarė: „Rytoj 12 val. pradėsiu jus filmuoti kasdieninėje programoje.“ Taip prasidėjo 7 metai televizijoje...

– Kaip Jūs pajutote, kad reikia kurti spektaklį apie disidentę Nijolę Sadūnaitę? Buvo tik 1986-ieji, ir apie Nepriklausomybės atkūrimą Lietuvoje garsiai nebuvo kalbama. Apie Sadūnaitę Prancūzijoje taip pat niekas nežinojo. Ar nebijojote, kad prancūzas žiūrovas nesupras Jūsų kūrybos?

– 1986 metais mes, lietuviškai nekalbantys jaunimas, Paryžiuje vis tiek buvome Lietuvos atžalos, vešėjusios prancūziškuose vazonėliuose. Mumyse dažnai sukildavo pavaros lietuviškų genų audros. Kartą kunigas Petrošiaus man davė paskaityti knygą „Šypsena Gulage“ (N. Sadūnaitės dienoraštis prancūzų kalba). Perskaičiusi supratau, kad, norint išreikšti savo solidarumą su Tėvyne, reikia pagal šį dienoraštį sukurti spektaklį. Tą suprato ir mano vaikystės draugas, skulptoriaus Antano Mončio sūnus Kristupas, taip pat aktorius. Nežinau, koku jausmu vienu metu pajutome, jog pats laikas kurti tokį spektaklį, o juk buvo tik Sąjūdžio priešaušris, Nijolė Sadūnaitė kėlė vėliavą prie Adomo Mickevičiaus paminklo...

Labai daug padėjo energingasis Pranas Gailius. Kita ugnis buvo Ugnė Karvelis. Ji suprato, kad pjesė būtina nufilmuoti, nes greit neliks jokių dokumentų apie „Lietuvos Tylos bažnyčią“, kaip sakydavo prancūzai. Spektaklis buvo nufilmuotas, jį vėliau parodė Lietuvos televizija.

Prancūzai suprato ir palaikė mūsų spektaklį. Vietose, kuriose vaidindavome, visada suruošdavome parodą apie Lietuvą. Ypač stengėmės atkreipti dėmesį į Helsinkio disidentus, Gulagų tremtis... Prancūzai visada jautriai reaguoja, kai kalbama apie žmogaus teises ir laisves.

– Dabar, kai daugelis išvažiuoja iš Lietuvos, Jūs su vyru Arūnu Paliuliu 1993 m. ryžotės grįžti ir apsigyventi Lietuvoje. Kas paskatino Jus tai padaryti?

– Jau sovietmečiu – Arūnas iš JAV, aš iš Prancūzijos – atvažiuodavome į Lietuvą. Susituokėme, nes abu esame įsimylėję Lietuvą, jaučiame ją širdimi. Sąjūdžio metais į Lietuvą atvykdavome vasarą, per Vėlines, per Vėlykas, o vieną gražią dieną savęs paklausėme: „O jeigu pasiliktume?“ Apsisprendimo laikas sutapo su Arūno darbo sutarties pabaiga. O aš neatsigrėždama palikau savo karjerą... Atsivėrė naujas mūsų gyvenimo puslapis.

– Ar nebuvo keista, kad Jūsų senelio knygynas net ir sovietiniais laikais išlaikė savo pavadinimą – visi panevėžiečiai jį vadino ne kaip kitaip, o – Masiulio knygynu. Kaip laikosi šis knygynas ir kiti Jūsų knygynai šiuo metu?

– Nekeista. Tai tik parodė, kokia stipri asmenybė buvo senelis. Net sovietmečiu panevėžiečiai kartodavo jo pavardę kaip šventą vardą. Tai reiškė, kad po lietuvių kalbos draudimo panaikinimo jo įkurtas knygynas tapo simboliška vieta, kultūros židiniu. Panevėžiečiai jautė, kad esant

Nukelta į 11 psl.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Lietuvos atstovai padeda kurti profesionalią žiniasklaidą Afganistane

URM nuotr.

Vilnius (URM info) – Lietuvos specialioji misija Afganistane spalio 17 d., dalyvaujant Provincijos atkūrimo grupės (PAG) kariams ir žiniasklaidos atstovams, Afganistano Goro provincijos sostinės Čagčarano televizijai dovanojo profesionaliam darbui būtiną techniką.

Aptartos Lietuvos galimybės dalyvauti naujose programose

Vilnius (BNS) – Kariuomenės vadas generolas leitenantas Arvydas Pocius teigia, kad susitikime su JAV ginkluotųjų pajėgų vadu Martin Dempsey buvo aptarta galimybė Lietuvos kariams pasitraukus iš Goro provincijos dalyvauti naujose Afganistano pajėgų mokymo programose.

Pasakodamas apie Pentagono įvykusį susitikimą su M. Dempsey, jis pabrėžė, jog tai, kad Lietuva iki 2013 m. pabaigos išves karius iš Goro provincijos ir uždarys savo vadovaujamą provincijos atkūrimo grupę, dar nereiškia, kad apskritai „išeiname iš Afganistano“.

„Mes patys turėtume apsispręsti, kur mes norėtume eiti. Jie tik pasakė galimybes, poreikius, o mums sugrį-

Lietuva stiprina bendradarbiavimą su frankofonijos organizacija

Vilnius (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis ir Tarptautinės frankofonijos organizacijos (TFO) administratorius Clément Duhaime spalio 22 d. pasirašė Lietuvos Vyriausybės ir TFO bendradarbiavimo susitarimą dėl prancūzų kalbos mokymo Lietuvos diplomatinėje ir valstybės tarnyboje.

Planuojama, kad pagal šį susitarimą TFO kitais metais skirs apie 80,000 eurų Lietuvos diplomatų ir

„Šiuo specialiosios misijos finansuotu ir PAG įgyvendintu projektu vietos gyventojams siekiama sudaryti galimybes gauti naują ir profesionaliai parengtą informaciją apie Goro provincijos įvykius“, – teigė Lietuvos specialiosios misijos darbuotojai.

Bendradarbiaujant su JAV valstybės departamentu ir nevyriausybine organizacija NAI, besirūpinančia nepriklausomos žiniasklaidos plėtra Afganistane, bus rengiami ir televizijos darbuotojų mokymai. Sutarta, kad artimiausiu metu atvykę specialistai apmokys Čagčarano televizijos darbuotojus naudotis Lietuvos dovanota įranga. Anksčiau Lietuvos radijas ir televizija yra dovanojęs Čagčarano radijo ir televizijos stotims savo naudotos techninės įrangos. Provincijos sostinėje šiuo metu veikia vienintelė televizijos stotis ir vienas privatus jaunimo radijas.

žus reikės tartis su ministerijos vadovybe, su pajėgų vadais, kurie galėtų atsakyti, kokias sritis mes galėtume paimti“, – dėstė kariuomenės vadas.

Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, rugsėjį paskelbusi apie Lietuvos išvedimą iš Goro provincijos iki 2013 m. pabaigos, pabrėžė, jog 2014 m. naujuose Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) projektuose Afganistane Lietuva neplanuoja dalyvauti.

Uždarius Lietuvos vadovaujamą Goro provincijos atkūrimo grupę, dalyvavimą ISAF operacijoje Afganistano pietuose tęs Lietuvos Specialiųjų operacijų pajėgos ir Oro pajėgų mokymo grupė. Iš viso Afganistane šiuo metu yra apie 250 Lietuvos karių.

valstybės tarnautojų prancūzų kalbos įgūdžiams ir kitoms žinioms stiprinti. Šie įgūdžiai bus itin svarbūs Lietuvai kitų metų antrąjį pusmetį pirmininkaujant ES Tarybai, nes prancūzų kalba yra antra po anglų svarbiausia darbinė kalba ES.

Tarptautinė frankofonijos organizacija vienija apie 870 mln. prancūzakalbių ir prancūzų kultūros mylėtojų 75-iose pasaulio valstybėse. Lietuva nuo 1999 m. yra šios organizacijos stebėtoja.

Latviams pristatyta Lietuvos patirtis

Vilnius (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje (URM) spalio 22 d. surengtame susitikime Latvijos institucijų ir latvių organizacijų atstovams pristatyta Lietuvos patirtis kuriant ir įgyvendinant ryšių su užsienio lietuviais politiką. Ypač daug dėmesio skirta lituanistinio švietimo klausimams.

URM Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius svečius supažindino su „Globalios Lietuvos“ programa, kurią įgyvendina 13 institucijų. Latvijos atstovams pristatyta ministerijos veikla užsienio lietuvių lituanistinio

švietimo srityje. URM, koordinuodama ryšių su užsienio lietuviais politiką, vykdo įvairias užsienio lietuvių neformalųjį švietimą stiprinančias priemones. URM užsienio lietuvių neformaliojo švietimo palaikymui ir plėtrai 2010–2012 m. skyrė per 2 mln. litų.

Latvijos delegacija taip pat lankėsi Vilniaus lietuvių namuose, kur buvo supažindinta su tremtinių ir politinių kalinių, užsienyje gyvenančių ir į tėvynę grįžtančių lietuvių vaikų mokymu. Vilniaus Ozo gimnazijoje svečiams pristatyta nuotolinio mokymo galimybės.

Lietuva siekia tapti EBPO nare

Vilnius (URM info) – Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis spalio 22 d. Paryžiuje Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) generaliniam sekretoriui Angel Gurria oficialiai įteikė Lietuvos ministro pirmininko Andriaus Kubiliaus laišką, kuriuo patvirtinama Lietuvos nuostata tapti EBPO nare ir prašoma oficialios generalinio sekretoriaus paramos šiam strateginiam Lietuvos siekiui. Tikimasi, kad artimiausias EBPO plėtros žingsnis bus paskelbtas 2013 m. viduryje.

Susitikime ministras pabrėžė,

kad Lietuva, atsižvelgiant į formalius EBPO narystės reikalavimus, yra viena labiausiai narystei pasirėngusių regiono šalių. Prisijungusi prie šio garbingo valstybių klubo, Lietuva būtų ne tik naudos gavėja, bet ir, pasinaudodama savo patirtimi, vaisingai įsijungtų į EBPO veiklą. Lietuva galėtų būti ypač aktyvi organizacijos diskusijose dėl naujausių technologijų diegimo viešajame sektoriuje, inovatyvių sprendimų taikymo, kuriant naujus regioninius transporto koridorius ir dėl kovos su pasaulinės ekonominės ir finansinės krizės iššūkiais.

Rusija kritikuoja JAV dėl slaptų CŽV kalėjimų

Maskva (BNS) – Rusijos užsienio reikalų ministerija kritikuoja JAV valdžią, atsisakančią patraukti atsakomybėn asmenis, susijusius su slaptais CŽV kalėjimais. Atitinkamą pareiškimą Valstybės Dūmoje paskelbė URM vadovo pavaduotojas Sergej Riabkov.

„Nors Barack Obama prezidentavimo laikotarpiu tokios praktikos oficialiai atsisakyta, niekas už ją nebuvo nubaustas: nei JAV specialiųjų tarnybų darbuotojai, tiesiogiai prisidėję prie žmonių grobimo ir taikę žiaurios tardymo metodus, nei ati-

tinkamą potvarkį davę aukšti Amerikos valdininkai. Dabartinė administracija vis taip pat motyvuoja nacionalinio saugumo interesais, atsisako traukti atsakomybėn kaltus pareigūnus“, – teigė Rusijos diplomatas.

S. Riabkov taip pat priminė, kad vis dar veikia liūdnai pagarsėjęs kalėjimas karinėje bazėje Guantanamo, per kurį perėjo šimtai kalinių. „Dabar tenyksiame teisiniame vakuume laikomas 171 žmogus“, – pridūrė jis. 2008 m. B. Obama, tada dar kandidatas į prezidentus, žadėjo iki 2010 m. uždaryti kalėjimą Guantanamo.

Teroristai Londone planavo žiaurų išpuolį

Londonas (BNS) – Per teismo posėdį prokurorai pareiškė, kad trys britai planavo sprogdimus, kurie būtų buvę kruvinesni nei 2005 m. liepos 7 d. Londone surengti išpuoliai. Per liepos 7 d. savižudžių sprogdintų išpuolius, kuriuos Londono metro įvykdė keturi britai islamistai, žuvo 51 žmogus ir dar per 700 buvo su-

žeista. 31 metų amžiaus Irfan Naseer ir 27-erių Irfan Khalid bei Ashik Ali kaltinami organizavę naują dar kruvinesnį išpuolį. Policija sutrukdė jiems. Visi trys kaltinamieji yra iš Birmingham. Jiems pateikti kaltinimai teroristinių išpuolių rengimu. Teisiamieji kaltinimus neigia.

JAV neigia, kad susitarė su Iranu

Washington, DC (BNS) – Jungtinės Valstijos paneigė, kad susitarė su Iranu dėl dvišalių pokalbių Teherano branduolinei programai aptarti po lapkričio 6 d. vyksiančių rinkimų. Anot Nacionalinės Saugumo Tarybos atstovo Tommy Vietor, JAV konflikto sureguliuavimo diplomatinėmis priemonėmis ir toliau siekia kartu su kitomis šalimis. T. Vietor taip pat pa-

brėžė, kad prezidentas B. Obama darys viską, kad sutrukdėtų Iranui pasigaminti atominį ginklą.

„New York Times“, remdamasis aukštais JAV vyriausybės pareigūnais, prieš tai pranešė, kad su Irano diplomatais susitarta dėl tiesioginių pokalbių. Tačiau Iranas esą nori, kad jie prasidėtų tik po rinkimų, kai bus aiškus derybų partneris.

Turkija kritikuoja už spaudos laisvės varžymą

Stambulas (BNS) – Turkijos ministro pirmininko Tayyip Erdogan vyriausybė pastaraisiais metais ėmėsi spaudos laisvės priespaudos ir įkalinė daugiau žurnalistų nei Iranas, Kinija ar Eritrėja. New York išikūręs Žurnalistų apsaugos komitetas paskelbė ataskaitą ir prisidėjo prie ES ir žmogaus teisių gynėjų kritikos dėl

masinio Turkijos žurnalistų sulaikymo. Dauguma sulaikytųjų, kol jų bylos nagrinėjamos, yra kalinami. Apie du trečdalius sulaikytųjų žurnalistų rašė apie Turkijos pietryčius, kur gyvena daugiausia kurdai, o šalies vyriausybė kovoja su separatistais.

„Pussy Riot“ narės išvežtos į Rusijos kalėjimus

Maskva (BNS) – Dvi pankrupės „Pussy Riot“ narės, kurioms teismas paliko galioti dvejų metų kalėjimo bausmes, buvo išvežtos į atokias Rusijos kolonijas, garsėjančias sunkiomis sąlygomis. Nadia Tolokonnikova buvo išsiųsta į Mordoviją, Marija Aliochina – į Permę. Tolimų kolonijų parinkimas atrodė sąmoningas, kad visuomenei būtų sunkiau domėtis tuo, kaip bus kalinamos šios moterys, sakė teisių aktyvistas Lev Ponomariov.

N. Tolokonnikova, M. Aliochina ir jų grupės kolegė Jekaterina Samucevič rugpjūčio mėnesį buvo nuteistos dvejus metus kalėti po performanso Maskvos katedroje, kurio metu išjuokė prezidentą Vladimir Putin. Anksčiau Rusijos apeliacinis teismas paliko galioti bausmes N. Tolokonnikova ir M. Aliochina, bet nurodė paleisti J. Samucevič. Daugelis stebėtojų mano, kad tai buvo bandymas sušaldyti tvirtai drauge besilaikančią grupę.

SPORTAS

Lietuvos futbolininkai džiaugiasi po pergalės.

Lietuva iš Lichtenšteino parsivežė 2 taškus

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvos nacionalinė futbolo rinktinė 2014 metų pasaulio čempionato atrankos varžybų G grupės rungtynėse išvykoje įveikė Lichtenšteino vienuolikę 2:0 (0:0). Nors varžovai yra mažos valstybės atstovai, tačiau lietuviams per du susitikimus dėl patekimo į 2011 metų Europos čempionato atrankos turnyrą pavyko iškovoti tik vieną tašką (išvykoje lietuviai pralaimėjo 0:2, o Kaune sužaidė lygiosiomis 0:0).

Vis dėlto spalio 12 d. Lietuvos futbolininkai pajėgė palaužti nykštukinės valstybės komandą ir į namus parsivežė tris taškus. Abu įvarčius lietuviams pelnė Edgaras Česnauskis, kurio 51-ą ir 75-ą minutę smūgiuoti kamuoliai skrodė šeimininkų vartų tinklą.

Nors lietuvių pergalė buvo aiški, tačiau jai iškovoti prireikė nemažai pastangų, nes šeimininkai žaidė gana šiurkščiai. Be abejo, nuo jų neatsiliko ir lietuviai. Teisėjas parodė net 8 geltonas korteles, iš kurių penkios atiteko lietuviams. Dėl dviejų gautų geltonų kortelių rungtynes su Bosnija ir Hercegovina spalio 16 d. išvykoje turėjo praleisti puikūs Lie-

tuvos rinktinės žaidėjai E. Česnauskis ir Saulius Mikoliūnas (jie po vieną geltoną kortelę buvo gavę anksčiau).

Pasaulio atrankos G grupės turnyre per 3 turus Lichtenšteinas dar nėra laimėjęs nė taško: „nykštukai“ 0:2 pralaimėjo slovakams, 1:8 – Bosnijai ir Hercegovinai. Lietuvos futbolininkai namuose sužaidė lygiosiomis (1:1) su Slovakija, išvykoje nusileido Graikijai 0:2. Po pergalės prieš Lichtenšteiną Lietuva turi 4 taškus.

Pirmąsias tris vietas su 7 taškais užima Bosnija ir Hercegovina, Graikija bei Slovakija. Geresnį įvarčių santykį (+10) turi bosniai. Ketvirtoje vietoje – Lietuva, penktoje – Latvija, o šeštoje – Lichtenšteinas, neturintis nė vieno taško.

Spalio 12 d. Slovakija 2:1 įveikė Latviją (abi komandos po vieną įvartį pelnė iš 11 metrų baudinių). O Graikijos–Bosnijos ir Hercegovinos susitikimas baigėsi taikiai 0:0. Spalio 16 d. Lietuva turėjo sunkią kovą Bosnijoje–Hercegovinoje, kuri baigėsi šeimininkų pergale 3:0. Šios buvo paskutinės atrankinės rungtynės Lietuvos futbolininkams šiemet. Turnyras tęsis kitais metais.

Lietuviams šokėjams – Europos profesionalų čempionato bronza

Velenjė (ELTA) – Slovėnijoje vykusio Pasaulio sportinių šokių federacijos (WDSF) profesionalų lygos Europos klasikinių šokių čempionate Lietuvos atstovai Donatas Veželis ir Lina Chatkevičiūtė iš Kauno „Sūkurio“ klubo pelnė bronzos medalius. Europos čempionais tapo Italijos šokėjai Paolo Bosco ir Joanne

Clifton. Sidabro medaliai įteikti Rusijos atstovams Federico di Toro ir Anastasija Tarlikova.

Ten pat vykusiame Europos Lotynų Amerikos šokių čempionate lietuviai Gediminas Grigonis ir Sandra Kniazevičiūtė („Sūkurys“) pasidalijo 13–14 vietas.

Dviejų lietuvių indėlis į Toronto komandos pergalę

Toronto (BNS) – Trečią pergalę ketvirtose Šiaurės Amerikos Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) ikisezoninėse rungtynėse iškovojo dviejų lietuvių Toronto „Raptors“ klubas, spalio 17 d. namuose 104:101 įveikęs Washington „Wizards“ (1 pergalė ir 3 pralaimėjimai) krepšininkus.

Pradinėje sudėtyje žaidęs Jonas Valančiūnas nugalėtojams pelnė 8 taškus, po krepšiais atkovojo 8 ir perėmė 1 kamuolį, blokavo 3 varžovų metimus, po keturiskart suklydo bei prasižengė. Per 25 žaidimo minutes Lietuvos krepšininkas pataikė 3 dvitaškius metimus iš 5 bei įmetė abu baudų metimus.

SVEIKATA

Saugiau vartokime ryžius

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Pastaruoju laiku ryžių mėgėjai išgirdo nedžiugią žinią. The Food and Drug Administration (FDA) ir „Consumer Report“ paskelbė tyrimų duomenis apie ryžių bei jų produktų užterštumą vėžinius susirgimus sukeliančia nuodinga chemine medžiaga arsenu (arsenic).

Tyrimų objektu pasirinkti ryžiai, nes jie, auginami drėgnose vietose, sugeria arseną, kurio yra gausu vandenyje ir dirvožemyje. Kaip arsenas patenka į vandenį ir dirvožemį? Arseno pėdsakai dirvožemyje yra likę nuo tų laikų, kai švino arseno junginiai buvo naudojami žemės ūkyje naikinant vabzdžius. Nors 1980 m. ši vabzdžių naikinimo priemonė uždrausta naudoti, tačiau dirvožemyje jos išliko iki šiol. Arseno savo sudėtyje turi vaistai, kurie yra leidžiami vartoti gyvulių bei paukščių apsaugai nuo ligų, o taip pat skatinti jų augimą. Dėl to trašos, pagamintos iš gyvulių ir paukščių mėšlo, turi arseno, kuris patenka į dirvožemį.

„Consumer Report“ paskelbė, kad buvo patikrinta daugiau nei 60 įvairių rūšių ryžių produktų – nuo „Kellogg's Rice Krispies“ iki „Gerber“ kūdikių dribsnių – ir juose rasta arseno. Todėl raginama mažinti ryžių bei jų produktų vartojimą. Siūlo, kad kūdikiai gautų ryžių dribsnių ne daugiau kaip ketvirtį puodelio vieną kartą per dieną, kad vaikai iki 5 metų visiškai nevirtotų ryžių pieno bei ryžių gėrimo. Vaikams patariama vartoti mažiau nei puodelį virtų ryžių per savaitę, o suaugusiems asmenims – 1–1,5 puodelio per savaitę. Be to vaikai iki 6 metų neturėtų gerti daugiau kaip 4–6 uncijų obuolių ir vynuogių sulčių, nes jose taip pat randama arseno pėdsakų. Tai skelbia „Consumer Report“, tuo tarpu FDA ne visiškai pritaria šiems apribojimams, teigdama, kad ir toliau bus tęsiamas ryžių pavyzdžių tikrinimas ir kad iki metų galo numatoma patikrinti iki 1,000 pavyzdžių. Ir tik po to bus nustatytas leistinas arseno kiekis ryžiuose.

Kyla klausimas, ar visi ryžių produktai vienodai užteršti arsenu? Buvo atlikti tyrimai, kurių metu rasta, kad ryžiuose, išaugintuose Arkansas, Louisiana, Missouri ir Texas valstijose, arseno yra daugiau, nei ryžiuose, išaugintuose Indijoje, Tailande ir JAV California valstijoje. Taip pat nustatyta, kad ruduose ryžiuose rastas didesnis kiekis arseno nei baltuose.

Ką turėtų žinoti ryžių vartotojai? Tie, kurie vartoja ryžius palyginti retai – 1–2 kartus per savaitę, – neturėtų nerimauti, bet tie, kas mėgsta kinų, korėjiečių, meksikiečių maistą, turėtų imtis kai kurių atsargumo priemonių.

1. Prieš virdami ryžius atidžiai nuplaukite juos, keisdami vandenį 4–6 kartus, kol vanduo bus skaidrus. Tai sumažins užterštumą arsenu 25–30 proc.

2. Pasitikrinkite vandens užterštumą arsenu ir švinu, ypač jei naudojate individualiais šuliniais. Tai galima atlikti specialiose laboratorijose.

3. Virkite ryžius panašiai kaip verdiate makaronus. Puodelį ryžių užpilkite 6 puodeliais vandens ir išvirę vandenį nupilkite. FDA teigia, kad tyrimais nustatyta, jog ryžių plovimas ir virimas gausiame vandens kiekyje sumažina arseno kiekį ryžiuose 50–60 proc.

4. Pasirinkite aromatizuotus ryžius. Tiems, kurie mėgsta „Indian basmati“ ar „Thai jasmine“ ryžius, naujienos neblogos. Atlikti tyrimai parodė, kad juose randamas arseno kiekis sudaro nuo pusės iki vieno aštuntadalio arseno kiekio, randamo ryžiuose, išaugintuose JAV pietinėse valstijose.

6. Mažinkite rudų ryžių vartojimą. Nors rudi ryžiai yra maistingesni ir turi daugiau skaidulų, vartokite jų mažiau. Rudi ryžiai, išauginti California valstijoje ir Indijoje, yra mažiau užteršti arsenu nei išauginti JAV pietinėse valstijose, todėl jie būtų geresnis pasirinkimas.

7. Iš vietinių ryžių rinkitės išaugintus California valstijoje.

8. Būkite atsargūs maitindami vaikus ryžių produktais ir ryžių pienu. „Gerber“ (kūdikių maisto gamintojas) pareiškė, kad nuo šiol kūdikių maistui naudos tik California valstijoje išaugintus ryžius.

9. FDA privalo nustatyti leidžiamą arseno kiekį maiste ir vandenyje, ir tikrinti, kaip laikomasi jų nurodymų. Taip pat FDA turėtų imtis priemonių, kaip uždrausti vaistus, turinčius arseno savo sudėtyje, kurie naudojami gaminant galvijų pašarus, o taip pat pesticidų, naudojamų žemės ūkyje. Atsiminkite, kad arsenas sukelia rimtus sveikatos sutrikimus, tarp jų ir vėžinius susirgimus.

Paruošta pagal „Chicago Tribune“, www.reuters.com ir www.dispatch.com

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 71

2009 metų gegužės 18 diena, Vilnius. Rinkimų rezultatai jau aiškūs – triuškinamai laimėjo Dalia Grybauskaitė. Tuoj pat paskambinau jai telefonu ir pasveikinau. Sutarėme susitikti jai grįžus iš Briuselio, kur ji netrukus išvyksta.

Turiu pripažinti, kad rinkimų dieną padariau apmaudžią, net neloģišką klaidą. Mat rinkimų kampanijai artėjant prie pabaigos atrodė, kad tiek Kazimiera Prunskienė, tiek Valentinas Mazuronis ėmė naudoti agresyvesnę retoriką, tuo pat metu jau tėsiai apatiškos rinkėjų nuotaikos. Neabejojau D. Grybauskaitės pergale, bet nebuvo įsitikinęs, ar neprireiks antrojo rinkimų turo. Apie tai ėmė vis garsiau kalbėti ir žiniasklaida, politologai. Viešai nerėmiau nė vieno kandidato, bet nuogaštavau, kad jeigu paksistams pavyktų į antrąjį rinkimų turą prastumti V. Mazuronį, tai būtų pateikta visuomenei ir tarptautinei bendruomenei kaip jų partijos ir Rolando Pakso reabilitacija. Maniau, kad, jei jau prireiktų antrojo turo, daug geresnis kandidatas varžytis su D. Grybauskaite būtų socialdemokratas Algirdas Butkevičius.

Nors seniai buvau apsisprendęs balsuoti už D. Grybauskaitę, rinkimų išvakarėse, manydamas, kad ji vis viena pirmaus, nusprendžiau paremti A. Butkevičių. Be abejo, viešai to pareikšti negalėjau, todėl ne tik už jį balsavau, bet dar ir pamosavęs neperlenktu biuleteniu – prisipažinsiu – neprotingai leidau pamatyti žurnalistams, kurį kandidatą jame pažymėjau.

Mano nuogaštavimai nepasitvirtino, antrojo turo neprireikė. Džiaugiuosi, kad mane pakeis D. Grybauskaitė, nes laikau ją stipriausia politike iš visų septynių kandidatų. Dar bar reikės tik kuo sklandžiau perduoti jai prezidento įgaliojimus.

2009 metų liepos 1 diena, Liublinas-Torūnė. Visa savaitė perkrauta susitikimų su Lietuvos pareigūnais, užsienio šalių ambasadoriais, o šiandien išvykau vienos dienos vizito į Lenkiją, iškilmingai mininčią ir Lietuvai nepaprastai svarbią datą – 440-ąsias Liublino unijos metines. Ta proga Liublino katalikiškasis Jono Pauliaus II universitetas suteikė garbės daktaro vardus Lenkijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos prezidentams bei faktiniam buvusiam de-

mokratiniam Baltarusijos vadovui, šios šalies Aukščiausiosios tarybos pirmininkui 1991–1994 metais Stanislavui Šuškevičiui.

Iškilmingose ekumeninėse pamaldose dalyvavo Lenkijos primas kardinolas Józefas Glempas, su juo per pietus ilgokai pasikalbėjome.

Jau temstant išskridau į Torūnė. Senamiestyje atidariau Lietuvos ir Lenkijos namus, kurių idėja kilo per pirmąjį mano vizitą į šį miestą.

Ši paskutinė mano kelionė į Lenkiją einant prezidento pareigas truko beveik parą.

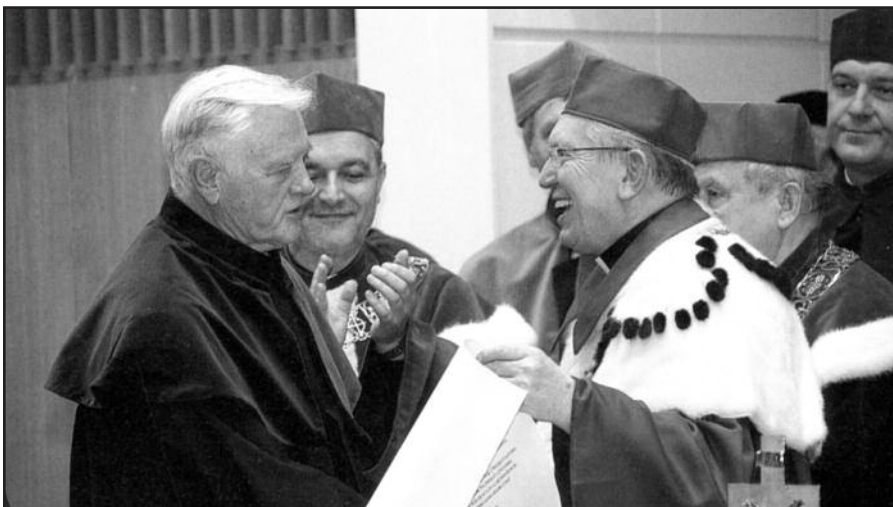
PASTABOS PARAŠTĖSE

Vizitas į Lenkiją Liublino unijos metinių progą tarsi vainikavo dešimties metų mano bendradarbiavimą su kaimyninės šalies vadovais. Žinoma, tada nė nedingtelėjo mintis, kad bus likusi tik viena proga trumpai šnektelėti su prezidentu Lechu Kaczyńskiu per Lietuvos tūkstantmečio minėjimo iškilmes. Prabėgs vos metai, ir jis žus skrisdamas į Katynę.

Puikus Lietuvos draugas buvo ir yra prezidentas Aleksanderis Kwańniewskis. Perėmęs iš jo Lenkijos vadovo pareigas L. Kaczyńskis, nors ir atstovavo visiškai kitai politinei ir ideologinei krypciai, tęsė strateginio bendradarbiavimo ir draugystės su Lietuva politiką. Tarp mudviejų tuoj pat užsimezgė ir tvirti asmeniniai ryšiai. Tai pastebėję kitų ES valstybių vadovai net ėmė manęs prašyti, kilus įvairioms problemoms, atlikti tarpininko tarp jų ir Lenkijos prezidento vaidmenį. Tokios misijos dar labiau artino mane su L. Kaczyńskiu ir – turiu pripažinti – netgi stiprino mano pozicijas Europos Vadovų Taryboje.

A. Kwańniewskį pakeitusį L. Kaczyńskį Europos politikai sutiko šaltokai. Tai pajutę, stengiausi jam padėti apsiprasti ES forumuose, geriau susipažinti su kitų šalių vadovais. Man iš karto nebuvo sunku bendrauti su L. Kaczyńskiu, jaučiau, kad jis – nuoširdus žmogus. Net kartais atrodydavo, jog politika – pernelyg kieta veiklos sritis šiam švelnaus būdo žmogui. Gal ne visiems jis atsivėrdavo, bet kalbėdamasis su manimi neslėpdavo savo jausmų, išgyvenimų. Susidariau įspūdį, kad jo brolis dvynys Jaroslavas buvo savotiška priešingybė – kietas kaip titnagas, nenuolaidus politikas.

Bus daugiau.

Paskutinis prez. Valdo Adamkaus vizitas į Lenkiją.

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

Tenisininkas R. Berankis pasaulio lentelėje – 94-as

Vilnius (ELTA) – Lietuvos tenisininkas Ričardas Berankis Teniso profesionalų asociacijos (ATP) lentelėje iš 95-osios vietos pakilo į 94-ąją. 22-ųjų metų lietuvis turi 560 taškų. 21-erių metų Laurynas Grigelis (103 tšk.) iš 396-osios vietos pa-

kilo į 391-ąją. Pirmauja šveicaras Roger Federer (12,165 tšk.). Antrąją vietą užima serbas Novak Djoković (11,970 tšk.), o trečiąją – britas Andy Murray (7,690 tšk.).

Iš viso įvertinti 1,948 tenisininkai.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Putojantis vynas „Freixenet“ mėgstamas ir geriamas 150 šalių

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Ispanijoje, netoli Barcelonos esančio nedidelio Sant Sadurni d'Anoia miestelio turbūt niekas nežinotų, jeigu ne vynas, žinomas „Freixenet“ vardu. Šis putojantis vynas, kurio gimtinė yra minėtas miestelis, jau apie pusantro šimto metų žinomas visame pasaulyje – dabar jo galima rasti ir paragauti 150 šalių. Šio putojančio vyno, Ispanijoje žinomo „cava“ pavadinimu, galima rasti ir daugelyje Jungtinių Amerikos Valstijų parduotuvių.

O viskas prasidėjo nuo saulėtuose Ispanijos klioniuose augančių vynuogių prieš kelis šimtmečius. Katalonijos regione augančios „Macabeo“, „Parella“ ir kitų rūšių vynuogės čia buvo atrastos dar XII–XIII amžiuje, kai gaminti vyną ėmėsi Ferrers šeima, turėjusi vynuogių ūkį, kuris vadinosi La Freixenada. Būtent iš čia ir kilo gerai žinomas „Freixenet“ pavadinimas. 1861 metais ši šeima susigiminiavo su kita vynuogių augintojų šeima, ir po tų vestuvių atsirado tai, kas išliko iki šių dienų – pasaulyje garsi ir žinoma putojančio vyno gamintoja „Freixenet“.

Patys žinomiausi „cava“ putojantys vynai šiandien – tai nuo 1941 metų gaminamas „Carta Nevada“ bei 1974 metais atsiradęs „Cordon Negro“. Šių vynų iš nedidelio Katalonijos miestelio galima rasti daugelyje pasaulio šalių, jie yra populiari ir Lotynų Amerikoje, ir Vakarų Europoje, ypač Vokietijoje, kuri yra pagrindinė „Freixenet“ pirkėja ir importuotoja.

Pasidairyti po šią istorinę vyno daryklą, pamatyti, kur brandinamas „Freixenet“ vynas gali kiekvienas norintis, per maždaug valandą atvykęs į miestelį, tapusį šio vyno sostine. Svečius čia pasitinka graži aplinka, daugybė žalumos, prižiūrėti želdynai ir kieme stovintys originalios formos ir išvaizdos „Freixenet“ automobiliai bei motociklai. Lankytojus pasitinka vienas iš 500 įmonės darbuotojų ir pakviečia pasidairyti, kur gimsta legendinis „Freixenet“.

Viskas atrodo labai paprasta – subręsta vynuogės, jos nuskinamos, išspaudžiamos, būsimas vynas fermentuojasi, po to pagal poreikį pridama cukraus, angliarūgštės, ir produktas jau paruoštas. „Kiekvienas iš jūsų gali pasigaminti cava“, – šypsosi po gamyklą vedžijantis Carlos de Amor.

Tačiau iš tiesų šio putojančio vyno gaminimo procesas ne toks ir paprastas. Po pirmosios fermentacijos vynas yra uždaromas paprastais geležiniais kamščiais ir brandinamas nuo vienerių iki penkerių metų. To brandinimo metu buteliai laikomi 45 laipsnių kampu, nes iš brandinamo vyno turi išsiskirti nuosėdos. Be to, buteliai turi būti sukiojami į šalis. Anksčiau tai buvo daroma rankomis, milijonus butelių kasdien sukiojant apie savo ašį, dabar tai daro specialūs įrenginiai, vienu metu sukiojantys 60 butelių.

Kai vynas subręsta, kakkelyje esančias nuosėdas reikia pašalinti. Tai daroma kaklelį užšaldžius – tada atidarius butelį nuosėdos šaute iššauka iš butelio, o vynas iš karto yra uždaromas putojančio vyno kamščiu. Tada užklijuojama etiketė ir butelis keliauja į sandėlius.

Priklausomai nuo to, kokio skonio vyno pageidaujama, į jį pridama cukraus. Dedamas ne grynas cukrus, o jo sirupas. Jei tai „brut“ vynas, cukraus jame visai nėra ar yra labai mažai. Pagal pridėtą cukraus kiekį vynas gali būti sausas, pusiau sausas ar saldus. Lietuvoje labiausiai mėgstamo pusiau saldaus vyno „Freixenet“ negamina.

„Žmonių skonis įvairiose šalyse labai skiriasi, ir tie skirtumai įdomūs. Tose Vakarų Europos šalyse, kur labai senos ir gilios vynininkystės tradicijos, kur daug metų populiarius šampanas, žmonės mėgsta sausesnį, rūgštesnio skonio vyną, tad, pavyzdžiui, prancūzai ar vokiečiai labiausiai perka mūsų 'brut' ar sausą 'Freixenet'. Žinau, kad

„Freixenet“ aplinka džiugina akį.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Lietuvoje, kaip ir kitose buvusio Rytų bloko šalyse, tikro šampano gėrimo tradicijos nėra tokios gilios, čia žmonės buvo įpratę gerti pigesnę ir saldesnę putojantį vyną, tad ir mūsų vynas, kurio dabar Lietuvoje galima nusipirkti kiekvienoje didesnėje parduotuvėje, čia mėgstamas saldesnis. Tačiau šį padėtis bėgant laikui keičiasi – perkama vis daugiau sausesnio vyno, jis vis labiau pamėgstamas. Manau, kad taip neišvengiamai atsitiks ir Lietu-

voje, – įsitikinęs de Amor.

„Freixenet“ daug dėmesio skiria savo putojančio vyno reklamai. Daugeliui šis produktas susijęs su reklamoje naudojamu raudonais rūbais apsirengusiu berniuku – šiam įvaizdžiui dar 1929 metais buvo pasirinktas vieno iš darbuotojų sūnus, kuris mirė 2004 metais. „Freixenet“ darbuotojas šypsosi – Amerikoje tokia reklama negalima, nes nepilnametis vaikinys su buteliu rankoje kelia labai neigiamas asociacijas.

Kasmet per Kalėdas įmonė pasirenka kokį nors gerai žinomą veidą ir sukuria reklaminių filmuką. Pastaraisiais metais tai buvo dainininkė Shakira, aktoriai Antonio Banderas, Sharon Stone ir daugelis kitų. „Freixenet“ remia įvairias sporto šakas, o automobilių lenktynių nugalėtojai pergalės taip pat aplaisto specialiai į didelius butelius pilstomu „Freixenet“.

Dabar iš viso pasaulyje gaminamo „cava“ putojančio vyno 95 proc. subręsta būtent čia,

šiam miestelyje. Susipažinus su „Freixenet“ gamybos procesu, lankytojai pakviečiami atsėsti į nedidelį traukinuką ir yra vežami į rūsius, kur bręsta vynas. Koridoriai iš viso tęsiasi 22 kilometrus, ir visur pasienyje gali matyti sukrautus milijonus butelių putojančio vyno. Čia, šiuose rūsiuose, iš viso yra saugojama apie 120 mln. butelių, o „Freixenet“ per metus parduoda apie 80 mln. butelių šio putojančio vyno, iš jo apie 80 pro-

centų sudaro „Crata Nevada“ ir „Cordon Negro“.

Lankytojai prašomi rankomis butelių neliesiti, nes kasmet nedidelis procentas jų sprogtsta, o šukės lekia maždaug 200 kilometrų per valandą greičiu. Butelių stirtose aiškiai matyti tuščios vietos, kur anksčiau buvo buteliai. Labai svarbus ir rūsiuose esantis pelėsis, kuris neatrodo išvaizdžiai, bet juo labai didžiuojasi įmonės darbuotojai.

Vynuogės šiai daryklai augina apie tūkstantis aplinkinių ūkininkų. Vynuogynų plotai nuolat didėja, be to, įmonė yra nusipirkusi nemažai ūkių užsienio šalyse, kur taip pat augina „Freixenet“ gamybai reikalingas vynuogės. 1986 metais ji įsigijo ūkį California valstijoje, Sonoma slėnyje, kuris laikomas šios valstijos vynų sostine. Ūkius įmonė turi ir Prancūzijoje, taip pat Meksikoje, Argentinoje.

„Freixenet“ vynų eksportas sudaro apie 80 proc. visos Ispanijos putojančių vynų eksporto. Iš devynių čia auginamų vynuogių rūšių, naudojamų putojančiam vynui gaminti, trys pagrindinės rūšys taip pat sudaro apie 90 proc. visų gamybai naudojamų vynuogių.

Per metus šią vyno daryklą aplanko apie 90,000 turistų, kuriems ekskursijos pabaigoje pasiūloma paragauti „Cordon Negro“ ar „Carta Nevada“ putojančio vyno. Viena taurė įeina į maždaug 8 dol. kainuojančio bilieta kainą, o po to vyno taurę jau reikia pirkti ir mokėti už ją apie 2,6 dol. Parduotuvėse Ispanijoje 0,7 litro talpos butelis šio vyno kainuoja apie 9 dol., Lietuvoje jo kaina beveik lygiai tokia pat.

Šimtmečius Sant Sadurni d'Anoia miestelyje brandinamas ir gaminamas vynas jau seniai užkariavo putojančio vyno mėgėjų dėmesį. Iki šiol įmonėje dirba 15 jos savininkų palikuonių, tęsiančių savo protėvių tradicijas. Auga naujos kartos, o putojančio vyno taurė su joje šokinėjančiais burbuliukais tebelieka sėkmės simboliu, be kurio neišivaizduojamas sėkmingo sandėrio pasirašymas, asmeninė sukaktis ar naujametis vakaras.

Šis berniukas tapo simboliu.

ŠVENTADIENIS

29 eilinis sekmadienis

Zebediejaus sūnų prašymas

BR. RAMŪNAS MIZGIRIS, OFM

Prie Jėzaus prieina Zebediejaus sūnūs Jokūbas ir Jonas ir kreipiasi: „Mokytojau, mes norime, kad padarytum, ko prašysime.” Jis atsakė: „O ko norite, kad jums padaryčiau?” Jie tarė: „Duok mums sėdėti vienam tavo šlovės dešinėje, kitam – kairėje!” Jėzus atsakė: „Patys nežinote, ko prašote. Ar galite gerti taurę, kurią aš gersiu, ir būti pakrikštyti krikštu, kuriuo aš būsiu krikštijamas?” Jie sako: „Galime.” Bet Jėzus jiems pasakė: „Beje, taurę, kurią aš gersiu, jūs gersite, ir krikštu, kuriuo aš būsiu pakrikštytas, jūs irgi būsite pakrikštyti. Tačiau ne mano reikalas duoti vietą savo dešinėje ar kairėje, – tai bus tiems, kuriems paskirta.” Tai išgirdę, dešimtis supyko ant Jokūbo ir Jono.

Pasišaukęs mokinius, Jėzus prabilo: „Jūs žinote, kad tie, kurie laikomi tautų valdovais, engia jas ir jų didžiūnai rodo joms savo galią. Tarp jūsų yra ne taip! Kas norėtų tapti didžiausias iš jūsų, tebus jūsų tarnas, ir kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebus visų vergas. Juk ir Žmogaus Sūnus atėjo, ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybę atiduoti kaip išpirkos už daugelį.”

(Mk 10, 35–45)

Zebediejaus sūnų prašymas pateiktas iškart po to, kai Jėzus trečią kartą praneša mokiniams apie savo artėjančią kančią, mirtį ir prisikėlimą (Mk 10, 32–34). Vadinasi, Jokūbas ir Jonas suprato ne tik tai, kad Jėzus juos veda kryžiaus keliu, bet ir suvokė, jog šis kelias atsiveria į Prisikėlimą. Pabaigoje yra ne mirtis, bet gyvenimas: „po trijų dienų jis prisikels” (Mk 10, 34). Be to, Jėzus ne tik pažadėjo mokiniams, kurie viską paliko, šimteriopą atlygį (kartu su persekiojimais) jau dabar, bet ir amžinąjį gyvenimą būsimajame pasaulyje (Mk 10, 30), ir netgi galimybę sėdėti dvylikoje sostų, šalia Žmogaus Sūnaus šlovės sosto, ir teisti dvyliką Izraelio giminių (Mt 19, 28).

Jokūbui ir Jonui nėra svarbiausia gauti garbingiausias vietas Dievo Karalystėje. Sėdėti Jėzaus dešinėje ir kairėje, vadinasi, įsitraukti į Kristaus išganymo veiklą. Tad jiems svarbiausia būti kartu su Jėzumi, tapti jo likimo dalininkais: dalyvauti ne tik jo kančioje, bet taip pat ir jo garbėje. Nors galbūt gerai ir nesupranta, ką tai reiškia, jie vis dėlto yra pasirengę sumokėti reikiamą kainą – gerti tą pačią taurę, kurią turės gerti Jėzus, ir panirti kartu su juo į mirties vandens gelmes, kurių neišvengia nė vienas žmogus, tam, kad kartu su juo iš ten ir pakiltų (graikiškas žodis „baptizō” reiškia „panardinimas”, o lietuviškai verčiamas žodžiu „krikštas”).

Jėzus patvirtina, jog Zebediejaus sūnūs gers jo taurę ir priims jo krikštą, t. y. taps kankiniais. Mes žinome apie Jokūbo kankinystę 44 m. po Kr. iš Apaštalų darbų (12, 2), tačiau nei Naujajame Testamente, nei Bažnyčios tradicijoje nėra patvirtintas apaštalo Jono nukankinimas

už tai, kad jis priklausė Kristui. Ir vis dėlto Jėzus nesuklydo dėl Jono dalies. Evangelijoje pagal Joną sakoma: „Regėjusis tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas” (19, 35). Graikiškas žodis „martyria” gali reikšti ir liudijimą, ir kankinystę. Vadinasi, dalyvaujama Kristaus likime ne tik praliejant savo kraują dėl jo, bet ir liudijant tiesą apie Kristų.

Krikščionio pašaukimas – būti Dievo, kuris dalijasi Jėzaus asmenyje savo gyvenimu su žmonėmis, gailestingumo liudytoju. Svarbiausia ne ieškoti kankinystės, kraujo krikšto, bet ieškoti ištikimybės liudijimui, kurio nešėjais tapome per vandens krikštą. Graikiškas žodis „martyria” būtent ir reiškia liudijimą, o juk dažnai mūsų visuomenėje nėra lengva būti krikščionimi, kad liudytum Kristų, reikia nemažai drąsos ir atsidėjimo. Taigi abu Zebediejaus sūnūs Jokūbas ir Jonas gerė Jėzaus taurę ir buvo pakrikštyti jo krikštu – tapo šventaisiais. Tačiau šalia Jėzaus Kristaus šlovės sosto jie atsisėdo ne iš karto. Reikėjo laiko, kol apaštalai pribrendo ir surado drąsos būti Kristaus liudytojais.

O kas yra Jėzaus šlovės sostas? Evangelijoje tai kryžius. Iš tiesų Jėzaus kryžiaus sosto dešinėje ir kairėje matome ne Jokūbą ir Joną, bet – du plėšikus: „Kartu su juo nukryžiuo du plėšikus: vieną iš dešinės, kitą iš kairės” (Mk 15, 27). Abu apaštalai tąkart dar nebuvo pasirengę gerti taurės ir priimti Jėzaus krikšto. O ir kiti apaštalai tam neturėjo pakankamai drąsos. Pavyzdžiui, prisiminkime Jėzaus ir Petro pokalbį: „Simonas Petras jį paklausė: „Kur eini, Viešpatie?” Jėzus atsakė: „Kur aš einu, tu dabar negali manęs palydėti, bet vėliau palydėsi.” Petras vėl klausė: „Viešpatie, kodėl gi negaliu dabar tavęs lydėti? Aš ir gyvybę už tave guldysiu!” Jėzus atsakė: „Tu guldysi už mane gyvybę? Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: dar gaidžiams nepragydydus, tu tris kartus manęs išsiginsi!” (Jn 13, 36–38). Taip pat ir pirmasis po Kristaus neš kryžių ne apaštalas, bet laukuose dirbęs Simonas Kirėnietis (Mk 15, 21).

Taigi nukryžiuavimo metu šalia Jėzaus apaštalų vietą užima du plėšikai, kad primintų visų laikų ir visų tautų mokiniams, kas jie iš tiesų yra: niekas kitas, tik plėšikai, kurie, kol nesupras, jog būtent tokia yra jų tapatybė, negalės atsisėsti Jėzaus dešinėje arba kairėje.

Šią tapatybę mes paveldėjome iš Adomo ir Ievos, kurie pasidavė gundytojui ir nupuolė, tai yra apiplėšė dieviškąjį paveikslą, pagal kurį buvo sukurti (Pr 1, 27). Vadinasi, kai atsisakau bet kokios privilegijos savo teismo darbais tapti vertas stoti priešais Tėvo veidą ir kai susivoki, kad esu tarp tų, kurie kryžiuoja Kristų ir apiplėšia dieviškąjį paveikslą, tik tada aš įsitraukiu į jo išganymo veiklą, tampa jo šlovės dalininku ir „savo kūne papildau, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo Kūno, kuris yra Bažnyčia” (Kol 1, 24).

Delfi.lt

Lietuviškos atžalos prancūziškuose vazonėliuose

Atkelta iš 6 psl.

Masiulio knygynui nepranyks, išsilaikys mūsų istorija, nepaisant okupacijos, sugrįš laisvė. Žmonių tikėjimo dėka pastatas išliko. Čia kalbame apie aurą, apie nenusakomą fenomeną. Būti tuose namuose yra ypatingai gera, jauku, atrodo, kad kažkas tave čia globoja, tavęs laukia. Atvykę į Lietuvą iš viso įkūrėme 5 knygynus tokiu pavadinimu. Paskui išnuomavome pastatus knygynų tinklui „Alma Littera”. Sutartis artėja į pabaigą. Ateitis – puiki.

– Nors verslas klesti, atradate laiko ir visuomeninei veiklai? Kokia tai veikla?

– Vertėjauju, tvarkau šeimos archyvą. Vien tik mano šeimos istorijos tvarkymas užsitęs iki gyvenimo pabaigos. Šiuo metu Jona Viga Čiplytė ruošia storą knygą apie mano dėdę, tetos Elenos vyrą Edvardą Turauską. Mes su pusbroliu Patrimpu Prapuoleniu padedame jai rinkti informaciją. Paveldėjome daugumą laišku, didžiulį archyvą.

Norėčiau įamžinti ir savo senelį Jurgį Jankauską, kulinarą. Jis pats parašė knygą, Paryžiuje yra išlikę jo sukurti valgių receptai, perkelti iš lietuviškos virtuvės („Les artichaux a la lituanienne” ar „Le jambon d'ours”). Išliko pasakojimai apie jo tarnystę pas lordą Cholmondeley, karaliaus Jurgio VI bičiulį. Manau, lietuviams būtų labai įdomu paskaityti apie tas didžiules to meto puotas (1,200 žmonių!) – kaip jas organizuodavo, kur pirkdavo maisto produktus, kaip sugebėdavo patiekti ledus, nors tais laikais dar nebuvo šaldytuvų...

Esu ir Prancūzų-lietuvių asociacijos pirmininkė Vilniuje, tad reikia kas mėnesį pakviesti svečius, supažindinti lietuvius su prancūzų kultūra.

Ruošdamiesi Seimo rinkimams, Panevėžyje palaikėme Povilą Urbšį, Juozo Urbšio sūnėną. Jo dėka buvo sulaukytos Panevėžio gaujos, išaiškintos Panevėžio mero vagystės, taip pat atskleista daug nešvarumų ir korupcijos. Tai – drąsus žmogus. Žodžiu, yra ką veikti.

– Lietuvoje tarsi grįžote prie aktorystės – suvaidinote Igno Jonyno filme „Sekmadienis toks,

koks yra”. Gal šis sugrįžimas paskatins vėl mėgautis kūrybos kančiomis?

– Filmavimasis man buvo savotiška dovana. To nedidelio vaidmens dėka aš – aktorė Karolina – liksiu lietuviško kino archyvuose ir to man užtenka. Turiu minčių – noriu kokiam režisieriui parodyti savo scenarijų, kuri parašiau pagal savo dėdės Kleofa Jurgelionio pasakojimą, išspausdintą Amerikoje, ir kuri Vilniaus bibliotekoje atrado mano giminitis Juozas Kulakauskas.

Jau 3 metai dirbu su frankofonu trupe. Šiuo metu statome komediją „Kaimynai, arba lietuvis Paryžiuje”. Būtų gerai kitais metais, kai Vilnius bus Europos kultūros sostinė, išleisti Jozef Frank atsiminimus Prancūzijoje. Ieškome tų galimybių. Neilgai trukus viena Prancūzijos leidykla išleis kito autoriaus, šiuo metu Lietuvoje gyvenančio Gilles Dutertre, knygą „Prancūzai Lietuvoje”.

– Kas Jus džiugina ir kas liūdina šiandieninėje Lietuvoje?

– Mane džiugina šių metų Seimo rinkiminė kampanija. Lietuviai pradeda save suvokti kaip piliečiai, galintys ir turintys daryti įtaką politiniam gyvenimui, o ne vaikščiojantys kaip avinėliai nulenktomis galvomis. Žmonės pradeda streikuoti, organizuoti demonstracijas, jie pradeda reikalauti iš vyriausybės to, kas iki šiol buvo nuslėpta (pvz. Pociūno mirties aplinkybės). Yra labai drąsių žmonių, kurie, rizikuodami savo gyvenimu, kovoja prieš korupciją. Tas mane džiugina. Jaučiu, kad kada nors apsisvalysime nuo tų, kurie vogė bendrą turta, kad lietuviai masiškai nebeemigruos, kad Lietuvoje bus gera, normalu gyventi.

Baigdama norėčiau nulenkti galvą ir padėkoti visiems emigravusiems lietuviams, visoms kartoms, kurios siunčia lėšų savo pasilikusioms Lietuvoje šeimoms, kurios aukoja ir paremia savuosius. Be jų, be tos nuolatinės meilės ir rūpesčio gyvenimas Lietuvoje būtų daug sunkesnis – valio jiems!

– Ačiū už pokalbį ir sėkmės Jums Jūsų darbuose ir sumanymuose.

Kalbino Laima Apanavičienė

Dabar galite įsigyti visus 2011 m. „Draugo” numerius su „Kultūros priedais” kompaktinėje plokštelėje (CD)

Tel. 773-585-9500
DRAUGAS
 4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, IL 60629-5532

„Draugą” galite užsisakyti ir internetu:
www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **JAV LB Lemont apylinkės Socialinių** reikalų skyrius trečiadienį, spalio 24 d., 2 val. p. p. kviečia visus į PLC skaityklą, kur bus rodomas gerai žinomo filmų kūrėjo, režisieriaus Arvydo Baryso filmas „Gintaro kelias“. Šiuo keliu jau prieš 2000 metų Baltijos jūros gintaras iš baltų apgyventų pajūrių keliavo į Vakarų ir Pietų Europą.

■ **JAV LB Kultūros taryba ir JAV LB** Vidurio vakarų apygarda spalio 28 d. 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje (14911 127th St., Lemont, IL 60439) ruošia Maironio 150-ojo gimtadienio minėjimą-koncertą. Dalyvauja Connecticut Lyric Opera solistė Jūratė Švedaitė ir Kauno valstybinio dramos teatro vadovas, aktorius Egidijus Stancikas. Bus rodomas dokumentinis filmas apie Maironio liuanistinę mokyklą, Lemont. Pasibaigus programai – vaisės. Pagrindinis rėmėjas – Lietuvių Fondas. Tel. pasiteirauti: 630-240-3343 arba 630-673-3384.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje** (Marquette Park) lapkričio 1d., ketvirtadienį, Visų Šventųjų dieną, 9 val. r. šv. Mišios bus atnašaujamos anglų kalba, 10:30 val. r. – lietuvių kalba. Tos pačios dienos vakare – 7 val. v. – kviečiame į šv. Mišias, kurių metu uždegsime žvakeles mirusiesiems ir prisiminsime juos maldose. Po Mišių, susikaupimo metu giedos solistė Genovaitė Bigenytė, eiles skaitys Dalia Žarskienė, vargonuos Jūratė Lukminienė. Vėlinių dieną – lapkričio 2-ąją – šv. Mišios bus aukojamos 8 val. r. Visą lapkričio mėnesį 8 val. r. Mišiose melsimės už mirusiuosius.

■ **Lapkričio 2 d., penktadienį, 7:30 val.** v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., IL 60636) vyks Sigutės Ach parodos atidarymas ir Roberto Danio poezijos vakaras „Vietnams paros“. R. Danio poeziją skaitys aktorė Birutė Mar, smuikuos Sigintas Rubis.

■ **Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS)** š. m. lapkričio 3 d., šeštadienį, organizuoja architektūrinę ekskursiją pėsčiomis po Čikagos centrą. Šį kartą dėmesys bus skiriamas naujosios Čikagos statyboms. Kviečiame visus, kuriuos domina miesto centro architektūra, apie kurią lietuviškai, papasakos patyręs gidas Jurgis Anysas. Lauksime jūsų lapkričio 3 d. 11 val. r. „Architecture Foundation“ vestibulyje, 224 S Michigan Ave. Pageidautina, kad apie dalyvavimą praneštumėte tel. 773 450 4180. Jeigu lis, bus gera proga aplankyti šalimais esantį Meno muziejų (Art Insitute) ir apžiūrėti jo gausias parodas.

■ **Lapkričio 4 d., sekmadienį, Lietuvių** dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St Lemont, IL) vyks Vydūno jaunimo fondo 60-mečio minėjimas. Pradžia 12:30 val. p. p.

■ **Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos** kun. Gintaras Vitkus, SJ, lapkričio 4 d., sekmadienį, aukos šv. Mišias Palaimintojoje Jurgio Matulaičio misijoje. Po vakarinių pamaldų kviečiame pabendrauti su kun. G. Vitkumi prie arbatos puodelio.

■ **Čiurlionio galerija ir JAV LB Kultūros** taryba maloniai kviečia į Vilniaus Jaunimo teatro spektaklį „Jis ir Ji“, pastatytą pagal rašytojo Jono Biliūno (1879–1907) ir jo žmonos Julijos Janulaitytės-Biliūnienės (1880–1978) laiškų. Spektaklis bus rodomas lapkričio 4 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Scenarijaus autorė ir režisierė – Birutė Mar. Vaidina: Birutė Mar ir Aleksas Kazanavičius, dalyvauja smuikininkas Sigintas Rubis. Bilieto kaina – 15 dol.

■ **L.S.T. Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba** maloniai kviečia visus korporantus, draugus ir pažįstamus į 90-tąją šventę, kuri vyks lapkričio 11 d. Willowbrook Ballroom salėje (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480). Programoje: pabendravimas – 12:30 val. p. p.; iškilmingas posėdis – 1 val. p. p. ir vaisės – 1:30 val. p. p. Dalyvavimas – 25 dol. asmeniui. Daugiau informacijos gausite paskambinę Vitai tel. 630-243-8765.

■ **Baltijos jėzuitų plėtros taryba kviečia** kartu stebėti rudeninį paukščių gyvenimą. Išskylai vadovaus paukščių žinovas Tadas Birutis. Susitikimas planuojamas šeštadienį, lapkričio 10 d., nuo 9 iki 11 val. ryto, Orland Park apylinkėse. Norinčius dalyvauti prašome pranešti el. paštu lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel. 630-243-6234. Smulkesnė informacija bus suteikta užsiregistravusiems.

■ **Pasaulio lietuvių centro madų paroda** „Lady in Red“ vyks sekmadienį, lapkričio 11 d., 12:30 val. p. p. centro Ritos M. Riškus salėje. 12:30 val. kokteiliai; 1 val. p. p. pietūs; 1:30 val. p. p. madų paroda. Įėjimais 35 dol. Vietas užsakyti galima tel. 630-257-0153 (Žibutė Pranckevičienė) arba tel. 630-852-3204 (Daina Siliūnienė).

■ **Lapkričio 17 d. Ateitininkų namuose** (1380 Caslewood Dr., Lemont, IL 60439) vyks rekolekcijos tema „Dievas moters kasdienybėje“. Rekolekcijas ves seselė Ignė. Tel. 630 257-9769.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Seselių rėmėjų sąskrydis ir Vėlinių** dienos paminėjimas Putnam vyks sekmadienį, spalio 28 d., nuo 10:30 val. r. Tikėjimo metus pristatys bro. Julius Sasnauskas, OFM. Jis skaitys paskaitą „Kas tai ir kodėl?“ 11:15 val. r. – šv. Mišios už vienuolijos mirusius rėmėjus ir geradarius. 12 val. p. p. – Rėmėjų valdybos atstovo pranešimas. 12:30 val. p. p. – pietūs. 1:30 val. p. p. Vėlinių dienos Mišparai su palaiminimu, kapų ir paminklų šventinimas. Pasiteirauti galima tel. 860-928-7955; el. paštas: sesigne@gmail.com

■ **JAV LB San Francisco apylinkė kviečia** į „Rudens balių“, kuris vyks Latvių namuose (425 Hoffman Ave., San Francisco, CA 94114) lapkričio 10 d. nuo 5 val. p. p. iki 10 val. vakaro. Programoje: koncertas, vakariena, aukcionas, loterija, šokiai ir daug malonių staigmenų! Daugiau informacijos gausite el. paštu: dajana_@hotmail.com.

Maloniai kviečiame

lietuviškų organizacijų, JAV LB apylinkių, labdaros organizacijų, lituanistinių mokyklų atstovus ir mūsų skaitytojus dalyvauti iškilminguose

laikraščio „Draugas“ pietuose.

Pietūs vyks spalio 28 dieną, sekmadienį,
Willowbrook Ballroom

(8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480)

Pradžia – 1 val. p. p.

Meninę programą atliks jaunoji dainininkė Agnė Giedraitytė
Daugiau informacijos tel: 773-585-9500 arba el. paštu: administracija@draugas.org
Skaitytojus prašome kuo skubiau grąžinti loterijos bilietų šakneles.

Nedidelė, bet veikli JAV LB Brighton Park apylinkė žinoma savo labdaringa veikla. Išgirdusi, kaip sunkiai verčiasi „Draugas“, apylinkės valdyba Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos salėje sekmadienį, spalio 21 d., suruošė pietus laikraščiu „Draugas“ paremti. Po pietų buvo parodytas filmas „Rožinis kelias į Dievo meilės gelmes“.

Nuotraukoje (iš kairės): susirinkusiuosius pasitiko Palmira Gilienė, JAV LB Brighton Park valdybos vicepirmininkė Miglė Tauragytė ir Birutė Juodvalkienė.

Laimos Apanavičienės nuotr.

„Draugas“ skelbia vyriausiojo redaktoriaus paiešką Darbo pradžia – 2013 m. balandžio 1 d. Alga – pagal sutarimą.

Reikalavimai kandidatui: aukštasis išsilavinimas (pageidautina filologinis arba žurnalistinis), katalikiškos pasaulėžiūros pažinimas ir pojūtis, puikios lietuvių kalbos žinios yra būtinos, geros anglų kalbos žinios (rašymo ir skaitymo), mokėjimas vadovauti darbo grupei, geri organizaciniai ir bendravimo sugebėjimai, puikūs darbo kompiuteriu įgūdžiai, kūrybiškumas, raštingumas bei redagavimo patirtis.

Kandidatas turi turėti teisę dirbti JAV.

Pageidautinos kandidato savybės: savarankiškumas, sąžiningumas, greitas naujos informacijos įsisavinimas, atsakomybė, gebėjimas planuoti ir laikytis plano.

Kandidatas turi būti gerai susipažinęs su lietuvių organizacijomis, jų veikla JAV bei palaikyti ryšius su žurnalistikos pasauliu Lietuvoje.

Savo CV siųsti „Draugo“ tarybos pirmininkui Vytui Stanevičiui el. paštu svyto@comcast.net

Sveiko gyvenimo skleidėjai iš viso pasaulio rugsėjo pabaigoje rinkosi Lietuvoje į žaliavagystei skirtą konferenciją. Jojese dalyvavo ir želmenų auginytojai, Amerikos lietuviai Loreta ir Petras Vainiai.

Renginiai Vilniuje, Klaipėdoje ir Kruopiuose buvo skirti Ann Wigmore (1909–1994) atminti. Lietuvė Ona Varpickaitė (Wigmore) laikoma žaliosios mitybos ir želmenų sulčių bei daigų vartojimo pradininke pasaulyje. Kaime netoli Kruopių gimusiai lietuvaitei buvo atidengtas paminklas, kurio autorius skulptorius Kęstutis Krasauskas.

Nuotraukoje: Petras Vainius (kairėje) ir skulptorius Kęstutis Krasauskas prieš atidengiant paminklą Ann Wigmore Kruopiuose.

P. Vainiaus asmeninio albumo nuotr.